

Colla del REI BARBUT 2025

Diseño: Jose Luis Amenar

EDITA
Colla del Rei Barbut

@ DE LA PRESENT EDICIÓ
Colla del Rei Barbut

@ DELS TEXTOS
Els autors

DIPÒSIT LEGAL
CS 137-2020

MAQUETACIÓ i IMPRESSIÓ
Imprenta Rosell S.L.

El llibre ha participat en la convocatòria dels premis
de la Generalitat per a la promoció de l'ús del valencià de l'any 2025

Saludes

Antonio Sebastià Tirado

President
de la Colla del Rei Barbut

Estimats Barbuts, amics i amigues,
Hola.

Un any més, ens trobem davant la nostra Setmana gran. Les nostres festes de la Magdalena repletes de tradició, alegria i cordialitat, que fan que el nostre volgut Castelló brille amb llum pròpia i de manera magistral.

Ja han transcorregut molts anys d'història de la nostra volguda Colla, sentint els valors de les nostres tradicions i així ens esforcem any rere any per mantindre viva la flama d'eixe esperit i eixa concòrdia, donant la benvinguda a quants s'acosten a conèixer-nos amb l'hospitalitat del nostre poble, Castelló, tan característica.

Que continue present sempre entre nosaltres, l'esperit del nostre Gegant amic, Tombatossals, l'amor per la nostra benvolguda terra, el sentiment del

Voladoret, com aquell viu record tan estimat del fill de la mareta que bellament ens narra la contalla.

Us convidem a tots a participar de quants actes s'organitzen en les nostres festes, en tota la localitat, i fem que entre tots, eixa fraternitat i harmonia ens òmpliga de felicitat i gaudim plenament d'esta oportunitat immillorable que ens presenten estes dates. Gaudiu perquè val la pena. Indubtablement són les millors festes i en la millor terreta del món.

Per part de la nostra Colla del Rei Barbut, felicitem a tots els veïns i veïnes, així com a tothom que ens visite, amb un cordial sentiment integrador i de bon veïnatge en real harmonia.

BON PIT BON CANEM

GIULIANI'S

GRUPO GASTRONÓMICO

GIULIANI'S

Salera

· Centro Comercial Salera ·

GIULIANI'S

Centro

· Calle Escultor Viciano 4, Castellón ·

GIULIANI'S

Ocean Spirit

· Grao de Castellón ·

GIULIANI'S

Beach

· Playa del Torreón, Benicàssim ·

OFICINAS CENTRALES

Calle Jose Maria Guinot Galán 5, Castellón

info@giulianisgrupo.com

Carlos

Mazón

President de la Generalitat

El nostre poble s'ha enfrontat a la pitjor situació de la seua història recent, però com moltes altres vegades en el passat, tornarà a posar-se en peus. Després d'una de les pitjors catàstrofes naturals patides per Europa, amb fermesa i humilitat, hem emprés des de la Generalitat el camí de la reconstrucció econòmica i social, amb tots els nostres recursos i exigirem que totes les institucions s'impliquen també perquè avancem amb seguretat, sense deixar a ningú a un costat. El poble valencià ha donat, una vegada més, una gran lliçó de solidaritat i continuarem treballant amb totes les persones, entitats i associacions per un futur més sostenible i resilient. Comptem amb molts suports, també amb el de les persones que impulsen les nostres festes populars, que han estat a l'altura i des del principi han aportat el seu esforç amb rapidesa i generositat. Vull agrair-vos, des d'ací, la vostra solidaritat i animar-vos a continuar avant.

La Magdalena és un dels punts culminants de l'any per a molts castellonencs. Els actes festius trenquen la rutina diària d'una ciutat

moderna i avançada que mira al futur amb confiança, però que també valora com cal els seus costums tradicionals. Milers de persones, unides als carrers, vibreu juntes en qualsevol dels actes que jalonen estes jornades úniques i compartiu moments feliços en companyia de familiars i amics. Les festes són el resultat del treball constant de moltes persones que heu unit el vostre esforç durant tot l'any per a brindar-nos unes celebracions que posen de manifest l'esperit obert i hospitalari de la ciutat.

D'ací a poc viureu les festes de la Magdalena de 2025. Moltes persones vos afanyeu per a tindre-ho tot ultimat per al gran moment que tots espereu. La Colla del Rei Barbut, una vegada més, un any més, participarà activament en totes les celebracions i serà punt de trobada per a moltes persones.

Des d'ací vull fer-vos arribar una afectuosa salutació i els millors desitjos per a estes festes de la Magdalena de 2025 a totes les persones que integreu la Colla del Rei Barbut, en companyia d'un fort abraç.

COLLA DEL REI BARBUT

Quadis Marzá

*Con las fiestas
de Castellón*

Nuevo A5

Visita nuestra web

964 34 23 00 **AUDI**. Avd. Lairón, 60. Ciudad del transporte. 12006. Castellón

www.quadismarza.es

Begoña

Carrasco

Alcaldessa de Castelló

L'esperit enriquidor de les festes

Hi ha qui diu que Castelló és una ciutat xicoteta o un poble gran, depenent de com es mire, atenent a criteris socials o demogràfics. No puc estar més en desacord, jo sempre he pensat que som una gran ciutat perquè som un gran poble. Potser per això soc l'orgullosa alcaldessa de la capital de la Plana, done les gràcies a diari per viure en la millor terreta del món i res ni ningú em convencerà del contrari. Paraula de castellanera.

La capital de la Plana la fem gran entre tots però és la seua gent la que aporta un valor afegit. Especialment aquells col·lectius i entitats amb un compromís que va molt més enllà de la divulgació de la nostra història i tradicions. En tots ells trobem un mateix nexa comú, una mateixa passió que ha resistit el pas del temps i que ens ha convertit en el que som: una ciutat que mira il·lusionada al futur sense complexos. Un lloc en el món, a l'ombra del Fadri, on els somnis es fan realitat i tot és possible. Us puc assegurar que sé del que parle i que, la Colla del Rei Barbut, és un dels màxims exponents. Els seus integrants mantenen intacte eixe esperit, quasi quaranta anys després, gràcies

a la seua iniciativa i a la seua vocació de construir unes festes populars. Les Festes de la Magdalena no serien el que són sense l'aportació de la colla més antiga de la Plana. Durant estos anys el vostre paper ha sigut fonamental en la transformació de les nostres festes i ha sigut, gràcies a la infinita generositat de tots els components. És tant el que heu aportat que sempre estarem en deute amb vosaltres, des de la posada en valor del Tombatossals a la frenètica oferta musical en la Plaça les Aules. Un treball que feu al llarg dels 365 dies a l'any i que abarca la pràctica totalitat de les disciplines artístiques o musicals.

Gràcies per ser i estar, per tot el que no cap en estes línies i per fer-me sentir sempre com una més cada vegada que us visite. Sempre és tornar a casa, a una Cova de les Meravelles en la qual gegants i humans conviuen com a germans. Els meus millors desitjos per als pròxims nou dies, que arriben replets d'il·lusió i felicitat. És el que us mereixeu, els meus il·lustres barbuts, benvolguts fills de la Plana. Bones Festes de la Magdalena 2025!!!

MAS DE 100 AÑOS UNIENDO FRONTERAS

*Más de 100 años uniendo fronteras,
nos permiten ofrecer hoy
los Servicios Integrales en Transporte
Marítimo que nuestros clientes requieren.
Hoy, como hace 100 años,
seguimos ofreciendo la máxima confianza.*

S U C E S O R E S D E
SEBASTIAN ROCA, S.A.

Paseo Buenavista, 15 - GRAO CASTELLON 12100
Apartado Correos 153 - e-mail: seroca@seroca.net
Tel. 964 73 72 72 - 964 28 44 88 - Fax 964 28 52 73

Marta Barrachina

Presidenta de la Diputació

La Magdalena és la seua gent

Un any més, en acostar-se el tercer diumenge de Quaresma, la història de tota una ciutat ressorgix amb la llum, màgia i emoció per a mostrar al món sencer el que ens unix i honra. Arriba la Magdalena 2025 i amb ella la il·lusió de tota una ciutat i província per a gaudir de la nostra festa més internacional i mostrar els valors que la definixen, que ens definixen a tots els castellanencs.

Una setmana intensa de retorn a les arrels per a recordar la creació de la ciutat. Les festes de la Magdalena són la màxima expressió de la conformació de la ciutat de Castelló. Des dels seus orígens, tant Castelló com les seues festes han crescut i evolucionat, però mai han oblidat els nostres costums. I és en esta continuïtat de les nostres tradicions on les colles i comissions de sector són una peça fonamental.

I és que, que la festa de la Mag-

dalena siga reconeguda hui pertot arreu, no és casualitat, és fruit del treball incansable de tots els castellanencs, de gent com vosaltres, amics i amigues de la Colla del Rei Barbut. Perquè la Magdalena és la seua gent, eixes persones que esteu darrere, dia rere dia, treballant hores i hores per a omplir els carrers de la ciutat d'actes lúdics, festius i culturals, que dinamitzen i que avalen el respecte dels i les castellanencs pels seus orígens.

Persones involucrades a la vostra ciutat, que porteu més de 40 anys dignificant la festa. Gràcies, perquè amb el vostre exemple, dedicació i estima hui les festes de Castelló s'escriuen en majúscules.

Gaudiu de la setmana més gran de Castelló. No deixeu de ballar, ni tampoc de cantar, ni de celebrar.

Bones festes de la Magdalena a tota la Colla del Rei Barbut!

GALLÉN

AGENCIA INMOBILIARIA

TU INMOBILIARIA DE CONFIANZA

COMPRAR

VENDER

ALQUILAR

INMUEBLES BANCARIOS

VALORACIONES/PERITACIONES

CERTIFICADOS ENERGÉTICOS

964 22 95 62 / 637 434 864

CALLE BENASSAL, 3, 12005 CASTELLÓN DE LA PLANA

Noelia Selma

Regidora de Festes

Per a la Regidora de Festes de Castelló, al cap i a la fi una festera més, és un immens plaer dirigir-me a tots els components de la Colla del Rei Barbut per a agrair-vos el vostre treball i desitjar-vos el millor en aquestes festes que estan a punt de començar.

En un món on les tradicions es broden amb històries, vosaltres, la Colla del Rei Barbut, sou guardians d'un llegat únic: la mitologia creada per l'escriptor visionari Pasqual Tirado, on el Rei Barbut —personatge èpic i casolà, ingenu i ple sapiència— pren vida als nostres carrers al capdavant la seua colla d'exploradors i conqueridors. Amb cada acte, cada relat i cada gest, manteniu viva aquesta narrativa tot l'any, recordant-nos que les arrels de Castelló s'alimenten de fantasia i memòria.

El vostre treball, juntament amb el d'altres col·lectius, no sols encén la guspira de les festes, sinó que en-

grandeix la nostra identitat amb creativitat i compromís. Sou artesans de la il·lusió, ponts entre un passat llegendari i un present festiu que ens uneix com a poble.

Com a pilars de la cultura popular, transformeu els espais públics en escenaris de mite i realitat, i feu que cada generació descobreisca la força de les paraules de Tirado. Les vostres trobades, les representacions i el compromís amb el patrimoni intangible són el cor que bateja any rere any les nostres celebracions.

Que l'esperit del Rei Barbut —lluitador incansable, el savi, el generador del sentit de pertinença, el defensor de la llibertat, qui dona significat a la nostra identitat— us acompanye sempre, i que cada festa siga un nou capítol en aquesta saga col·lectiva que ens defineix.

Felicitats per mantindre viva la màgia!

Grupo
URBAN

www.grupourban.org - grupourban@grupourban.org - 670 424 201 - 646 693 918

Paula

Torres Claramonte

Reina de les Festes

Amics de la Colla del Rei Barbut,
És un veritable honor poder adreçar-me a tots vosaltres en aquest moment tan especial, ple de màgia i tradició. La Colla del Rei Barbut és molt més que un simple col·lectiu, un grup d'amics i companys que manteniu viu l'esperit de la nostra cultura i la nostra ciutat. Són molts els anys que porteu treballant per fer que les nostres tradicions siguin cada vegada més fortes i més presents.

Des dels vostres primers passos fins al moment actual, la Colla del Rei Barbut ha estat un pilar fonamental en les festes de la Magdalena de Castelló. Amb els vostres actes i la vostra energia, heu aconseguit que la nostra ciutat brille més que mai. Cada any, la plaça de les Aules es converteix en un autèntic punt de trobada. La vostra manera

d'apropar la diversió i el sentiment castellonenc a tots, joves i grans, fa que la nostra festa sigui única.

Però, a més de ser uns grans festers, la Colla del Rei Barbut ha sabut mantenir l'essència de la nostra tradició.

És per tot això que, com a Reina de les festes de Castelló, vull expressar el meu més sincer agraïment a cada un de vosaltres. Gràcies per la vostra incansable tasca, pel vostre esforç i per tot el temps que dediqueu a la nostra festa. Gràcies per fer-nos sentir orgullosos de les nostres tradicions i per seguir mantenint viva la flama del castellonisme any rere any.

Que les festes de la Magdalena ens segueixen omplint d'orgull i que la Colla del Rei Barbut continuï sent un referent per a tota la ciutat.

Amb estima, Paula.

Abracadabra

La magia del juguete nos une

**Bones festes de la
Magdalena**

Te esperamos en: Calle Alloza, 80 Castellón
(Esquina con Calle Colón)

Carla

Ibáñez Fabra

Reina Infantil de les Festes

Estimats amics de la Colla del Rei Barbut:

Vull agrair l'oportunitat que em brindeu des d'estes línies per a mostrar la meua admiració i agraïment per tot l'esforç i dedicació que la Colla realitza des de fa tants anys per a engrandir les nostres festes, recordant que l'essència de la ciutat la conformen les seues gents, els seus orígens i tradicions, en definitiva, tot allò que ens unix com a poble i que posa de manifest l'amor per la nostra ciutat i les seues arrels omplint cada racó de la Plaça de les Aules de l'alegria i felicitat que ens identifica i ens unix en la nostra setmana gran.

Gràcies per deixar-nos continuar portant al gegant Tombatossals en els nostres cors i transmetre de pares a fills la llegenda d'eixe grup d'amics que amb les seues aventures i ocurrències han sembrat els pilars d'una cultura i han creat un sentiment de pertinença profundament arrelat a la nostra terra.

Us anime a gaudir i participar de cada acte i cada moment de la nostra setmana gran fent gala del nostre caràcter obert i generós mostrant amb orgull que tenim les millors festes del món!

MAGDALENA!

PANADERÍA - PASTELERÍA - CAFETERÍA

Cheers

C/. Herrero, 28 bajo

C/. Jover, 32

(Esquina Casalduch)

652 611 434

cafeteriacheers.es

12005 Castellón

Voladoret d'Or

Ateneu de Castelló (1925-2025)

100 Anys amb la cultura

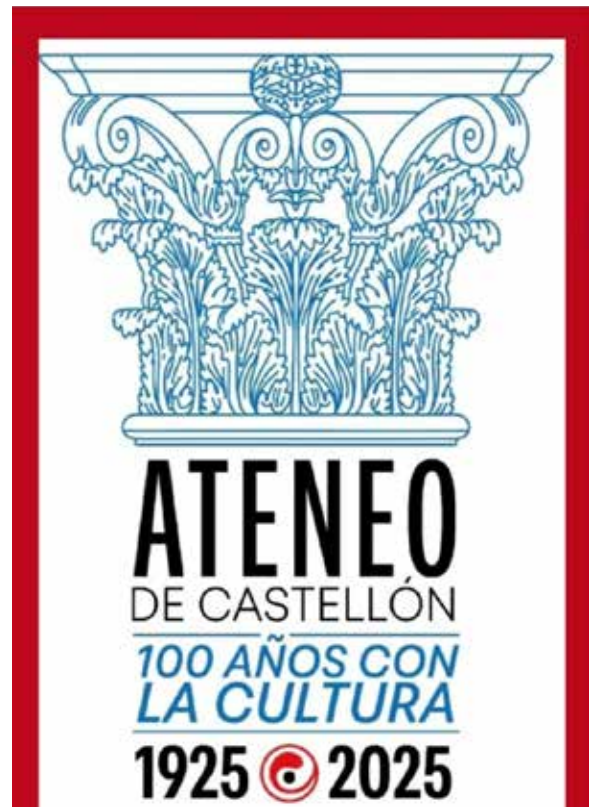
El dia 15 de febrer de 1925, un grup de jòvens castellonencs creava l'Ateneu de Castelló. Els mitjans oficials i polítics van secundar la seua fundació. La primera seu es va establir en la Plaça de la Independència, número 2. Hui, es troba establert en una de les sales de l'edifici del Menador. El seu nombre de socis s'eleva per damunt dels sis-cents.

Els seus inicis van ser durs però estimulants: reconeixement per part de Castelló i província, canvis de seu, invitació per les instàncies polítiques i socials a Madrid per a participar en actes cívics, l'any 1932, amb motiu de la proclamació de la República... Unes altres institucions culturals fundades coetàneament testimoniaven la preocupació cultural castellonenca de la dècada.

Els anys de la guerra van suposar una aturada de les seues activitats. En 1965, de nou, continua la seua activitat ininterrompudament fins a complir els seus cent anys. La història cultural de Castelló i la seua província van unides a l'activitat de l'Ateneu, institució d'origen il·lustrat i que coneix el seu moment àlgid en el segle XIX, perquè allí es van forjar moments decisius de la història espanyola. Pérez Galdós en el seu Episodio nacional, Prim (1906) aconsegueix la millor intrahistòria de l'Ateneu de Madrid en descriure'ns els seus llocs i els seus personatges polítics, i també representatius, de la societat. És el mateix Max Aub, en el seu Laberinto mágico, en Campo cerrado (1943), qui, en el capítol "Castelló de la Plana", en un mes de maig de 1929, es refereix a l'Ateneu de la capital.

Des dels seus inicis, desenes de personalitats nacionals i internacionals a vegades, de diversos àmbits han acudit a l'Ateneu de Castelló i impartit la seua conferència i estampat les seues firmes amb sengles dedicatòries cap a este: Ramiro de Maeztu, el primer a intervindre, Vintila Horia, premi Goncourt, Camilo J. Vigila, Julián Marías, Francisco Ayala, Carlos Robles Piquer, F. Grande Covián, Santiago Grisolia, Elías Díaz, Ramón Tamames, Antonio Gala, Francisco Brines, Vicent A. Estellés, Vicent Ventura, Germà Colón, A. Badía Margarit, L. Mateo Díez, Luis Landero...

Setmanalment l'Ateneu de Castelló constitueix un far de cultura en les seues conferències, presentacions de llibre, taules redones per a un

públic de totes les edats i tendències socials i ideològiques. Aconseguir arribar a ser un espai cultural obert i plural ha sigut la seua marca. Les seues juntes directives, en els diversos moments de la seua història, són les que han gestionat i portat avant les múltiples activitats que ha desenvolupat i les que mereixen un reconeixement explícit en aquest centenari.

En l'actualitat, la seua Junta Directiva prepara una sèrie d'activitats: la publicació d'un llibre commemoratiu, una exposició pública sobre el que ha representat l'Ateneu, la mostra de pintura i arts plàstiques, els concerts, trobades amb altres Ateneus, viatges culturals i conferències, etc., que recreen així mateix els anys de la seua constitució. Actes, a través de l'any 2025, als quals convidem a participar a la societat castellonenca.

L'Ateneu de Castelló durant molts anys, a la dècada dels anys noranta, participava com a jurat als premis dels llibrets de les Gaiates.

L'Ateneu de Castelló, com assenyalava en el seu logotip commemoratiu, pretén recordar i continuar amb els 100 anys amb la Cultura.

Junta Directiva de l'Ateneu de Castelló

Llistat de Voladores de la Colla del Rei Barbut

1986 Matilde Salvador, Miquel Peris i Traver Guiñó

1988 Josep Pasqual i Tirado

1989 Junta de Festes

1990 Francisco Pascual Más

1991 Universitat Jaume

1992 José Sánchez Adell

1993 Juan García Ripolles

1994 Carlos Murria Arnau

1995 Xarxa Teatre

1996 Germà Colón Domènech

1997 Els Llauradors

1998 Fundació Municipal de Festes

1999 Alberto Ramírez

2000 José María Arquimbau

2001 Moros d'Alqueria

2002 Ciudad de Castellón

2003 Academia Valenciana de la Lengua

2004 Colla de Dolçainers i Tabaleters de Castelló

2005 Conso Jovena

2006 Salvador Bellés

2007 Antonio Gascó Sidro

2008 Diputación de Castellón

2009 Rafa Lloret

2010 Miguel Ángel Mulet

2011 Josep Miquel Francés

2012 Alberto Fabra

2013 Playas de Castellón Atletismo

2014 Fundación Dávalos-Fletcher

2015 Juanjo Carratalá

2016 AFANIAS Castellón

2017 Carlos Latre

2018 Elisabeth Breva

2019 Federació Colles Castelló

2020, 2021, 2022 Saúl Barbosa

2023 Tombatossals

2024 Grupo Jacaranda

2025 Ateneu de Castelló

El mejor Carajillo de Castellón en...
“Mesón Los Alfares”

Lunes a viernes de 6,00 a 18,00 horas

Sábados de 7,30 a 17,00 horas

Domingos abrimos dos al mes con menús a la carta

Cenas por encargo

Racó del soci

Entrevista a Manuel Sos, soci de la Colla del Rei Barbut des de 2004

Enguany entrevistem un dels nostres socis més polifacètics, Manuel Sos. A més de la seua destacada trajectòria, està profundament vinculat a les nostres festes i és pare de Nayla, Dama de la Ciutat Infantil per a la Magdalena 2025.

Colla del Rei Barbut (CRB): Manuel, portes més de 20 anys formant part de la nostra Colla. Conta'ns, què et va portar a unir-te a nosaltres?

Manuel Sos (MS): Vaig arribar a la Colla gràcies al meu oncle Juan Gallén i el seu cunyat Manolo Also. La Colla del Rei Barbut és un pilar fonamental de les nostres festes, un gran grup d'amics que no sols gaudeixen, sinó que treballen durant tot l'any per a preservar la nostra cultura i tradicions i representar la mitologia de Castelló. En 2004 em van donar l'oportunitat d'unir-me a la Colla i des d'aleshores no he deixat de sentir-me agraït. Ací he crescut com a castellonenc i he viscut les festes des d'una perspectiva única, envoltat d'amistat i passió per les nostres arrels.

CRB: Eres un dels nostres socis més polifacètics. Empresari, informàtic, pilot, fisioterapeuta, infermer, col·leccionista... D'on naix aquesta inquietud per abastar tants camps diferents?

MS: Mon pare també va ser una persona polifacètica i un gran col·leccionista, com també ho és el meu oncle Juan Gallén. Sens dubte, aquests referents van ajudar a despertar en mi una curiositat insaciable per aprendre i desenvolupar-me en diverses àrees. Com va dir Gandhi: *"Viu com si fores a morir demà. Aprén com si fores a viure sempre"*. Aquesta frase guia la meua vida.

CRB: Professionalment has desenvolupat la teua carrera com a informàtic, sent a més jove empresari. Com va ser aquesta activitat?

MS: En 1989, amb 20 anys d'edat i

formació informàtica autodidacta, vaig fundar junt amb un altre soci Pipeline Software, una empresa especialitzada en solucions tecnològiques per a agències de viatges que vam posicionar com a líder nacional en el seu sector, prestant serveis a més de 5.000 agències. Durant 31 anys, fins que vaig decidir vendre la meua participació en 2020, el meu treball va evolucionar des de la programació informàtica fins a la gestió integral d'una empresa complexa. Entre altres responsabilitats, vaig ser membre del Comitè Nacional d'IVA per a Agències de Viatges, coordinat per Deloitte, i del Comitè d'AENOR de Serveis Turístics d'Intermediació, a més de representar la nostra empresa en multitud de congressos turístics i fires nacionals i internacionals.

Pipeline Software ha rebut més de 40 reconeixements empresarials i sectorials, com ara el premi PYME d'Or 2005 a la millor empresa de la província de Castelló o el Premi MEDITERRANI a la Millor Empresa de l'Any 2006 en la categoria I+D. A nivell personal també vaig

rebre el Premi Jove Empresari de la Comunitat Valenciana 2001 i vaig ser finalista del Premi Nacional Jove Empresari 2001.

CRB: També vas ser pioner en Internet, no és així?

MS: En 1992-1993 vaig cursar una formació sobre Serveis Avançats de Telecomunicació a la Universitat Politècnica de Madrid que va despertar en mi un gran interès per Internet, que estava aleshores arribant al nostre país. En 1996 vaig ser soci fundador de CSNET, el primer centre servidor Internet de Castelló, i poc després vam crear el nostre propi departament d'Internet en Pipeline Software, especialitzat en el sector turístic. A través d'aquest departament vam desenvolupar múltiples eines innovadores que encara hui presten servei a milers d'empreses.

CRB: L'aviació també ha sigut una part important de la teua vida. Has guanyat campionats com la Copa del Rei i has representat Espanya a nivell internacional. Què t'emportes d'aquesta experiència?

MS: Amb 19 anys vaig començar a pilotar avions. He sigut paracaigudista, president de l'Aeroclub de la Plana, membre de la Junta Directiva de l'Aeroclub de Castelló i membre de la selecció nacional de pilots. L'aviació em va ensenyar la importància de la precisió, la concentració i el treball en equip. Competir a nivell nacional i internacional va ser un repte emocionant. Vam aconseguir molts èxits, però més enllà dels trofeus, el que més valore són les amistats i les experiències que vaig viure. Encara que vaig haver de deixar la competició per raons de salut, aquests records sempre estaran amb mi.

CRB: Parlant de les teues col·leccions, què t'atrau cap a objectes tan peculiars com canons antics o instruments de tortura de la Inquisició?

MS: Em fascina la història i el que aquests objectes representen. Tinc una gran col·lecció etnològica heretada del meu pare que conta la vida i els oficis de la nostra societat durant els últims

segles. La meua col·lecció de canons, que abasta des del segle XIV al XIX, és un reflex de l'evolució tecnològica militar i de l'ús de canons de senyals com a sistemes primitius de comunicació. Els canons també són un símbol de poder; no en va Napoleó va conquerir Europa gràcies a la superioritat de la seua artilleria. Quant als instruments de tortura, encara que impactants i difícils d'aconseguir, són part de la nostra història. Entendre el passat ens ajuda a valorar més el present i a no repetir errors.

CRB: També t'interessa la numismàtica, no és així?

MS: Sí, col·leccione principalment monedes espanyoles de 8 rals, la primera moneda d'ús universal en tots els continents durant més de 300 anys. També m'interessen molt els ressegells, que donen una nova vida a les monedes, especialment els ressegells de Filipines i els ressegells xinesos sobre monedes espanyoles. L'any 2000 vaig publicar la web www.resellos.com sobre aquest últim tema, que lamentablement tinc aparcada per falta de temps.

CRB: I també t'agrada l'enologia.

MS: Així és. Sóc soci fundador de l'Associació Enològica de Castelló. Creada

el 1996, és un fòrum d'amics al voltant de la cultura del vi. Vaig ser membre de la seua junta directiva i responsable de la seua pàgina web www.catas.org fins al 2017. L'Associació ha rebut reconeixements com el premi GASTROCOPE en la categoria "Compromís i Divulgació" i el premi "Vi és Cultura" en la Trobada Internacional del Vi de Benlloch.

CRB: Encara tens més aficions?

MS: Doncs sí. M'encanta viatjar, una afició que compartisc amb els meus fills. He visitat uns 100 països i he realitzat més de 70 creuers. Conèixer altres cultures és una activitat molt interessant i enriquidora. També sóc submarinista i m'agrada molt llegir.

CRB: Encara falta que ens parles sobre la teua principal afició i actual camp de treball: les ciències de la salut.

MS: El cos humà és fascinant. Com a afició, des de l'any 2009 he rebut una extensa formació en teràpies manuals, incloent-hi drenatge limfàtic i estudis d'osteopatia, entre altres molts temes. Entre 2012 i 2016 vaig cursar el Grau

de Fisioteràpia, aconseguint el premi especial de fi de carrera. Entre 2016 i 2019 vaig cursar el Grau en Infermeria. També tinc una àmplia formació de postgrau en temes tan variats com peu diabètic, fisioteràpia del sòl pelvià o instrumentació quirúrgica. He participat en congressos mèdics nacionals i internacionals i, en l'àmbit de la investigació, destaca el premi aconseguit en 2016 al millor article vascular de l'any publicat en la revista *Angiologia*. Aquesta afició s'ha convertit actualment en la meua activitat principal, ajudant Johissy, la meua dona, en la seua consulta de cirurgia vascular i al quiròfan.

CRB: La Colla també té un paper important en la teua família. La teua filla Nayla és Dama de la Ciutat Infantil enguany. Com viu les festes?

MS: Des que Nayla era un nadó ha viscut la Magdalena de manera molt intensa. Va participar en el seu primer Pregó amb la Colla amb tot just un mes de vida, i des de llavors ha participat en tots els pregons infantils i ofrenes a la Mare de Déu del Lledó. En la Magdalena de 2023

Dra. Johissy Briones Estébanez
Especialista en Angiología, Cirugía Vascular y Endovascular
Nº Colegiada: 12/4619777
dra.briones@vascularcastellon.com 610 736 702

Tratamiento de patología arterial, venosa, linfática y pie diabético

Especialista en tratamiento de varices y arañas vasculares
Cirugía mediante endoláser y esclerosis con microespuma

**MARTÍNEZ
SIMÓN** MEDICINA
Y CIRUGÍA

Pl. Hernán Cortés, 1 Entlo.
12001 Castellón
964 199 222

vithas

Maria Rosa Molas, 25
12004 Castellón
964 72 60 00

Adeslas

Av. Barcelona, 19
12004 Castellón
964 25 28 88

es va incorporar a la Gaiata 3 com a Madrina Infantil d'Honor. L'any passat va ser Madrina Infantil, i enguany representa els xiquets castellonencs com a Dama de la Ciutat Infantil. Està més il·lusionada que mai, i la Colla l'ha recolzada en tot el seu camí, participant a més amb ofrenes en les seues presentacions al Palau. Com a família, estem molt orgullosos d'ella i de com representa les nostres festes. Veure Nayla gaudir de cada acte ens ompli d'alegria i ens recorda per què són tan importants les nostres tradicions. L'any que ve li agradaria ser Reina Infantil. No sé si ho aconseguirà, però sé que comptarà amb tot el suport de la Colla.

CRB: Com compagina Nayla la seua labor com a Dama Infantil de la Ciutat amb la resta de les seues activitats?

MS: Igual que jo, els meus fills són polifacètics. Nayla estudia al col·legi britànic, parla anglés i té múltiples activitats extraescolars com cant o dibuix. També cursa 3r de piano al conservatori, és submarinista, practica gimnàstica rítmica i estudia càlcul mental. Al juliol va participar en el campionat del món de càlcul mental Aloha amb l'equip de Castelló, que va obtenir uns resultats excel·lents.

CRB: El teu fill Manu també té una trajectòria espectacular. Conta'ns més sobre ell.

MS: Manu és fisioterapeuta i un gran esportista. Té un màster en fisioteràpia esportiva i acaba de publicar un assaig clínic en una revista internacional. Va ser campió d'Espanya en càlcul mental i matemàtiques, i va cursar els 10 cursos del grau professional de piano al conservatori. Actualment treballa en un centre de fisioteràpia i també imparteix classes de pàdel. Sempre ha sigut un xic molt intel·ligent i és un orgull veure'l créixer i destacar en tot el que fa. El seu potencial personal i professional i la seua capacitat per a assolir múltiples metes fins i tot m'inspiren a mi.

CRB: La Colla té un paper fonamental en les nostres festes. Com a soci, què creus que fa especial la nostra Colla?

MS: La diversitat dels seus socis i la passió per allò que fem. A la Colla

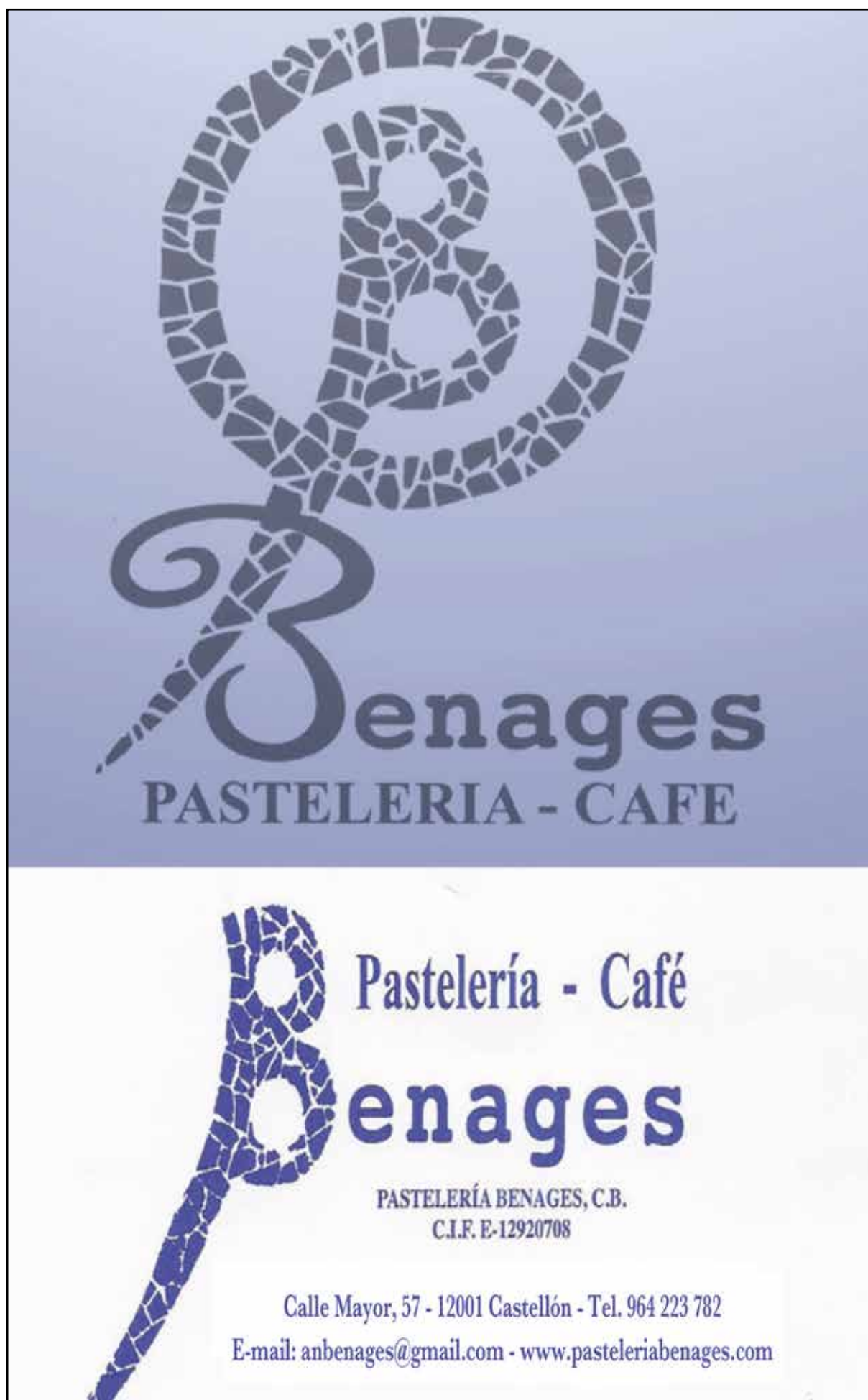

s'uneixen persones de diferents àmbits, i això enriqueix les nostres activitats. Les dones i filles de molts dels socis han sigut Madrines i Dames de la Ciutat, i molts de nosaltres som també membres de gaiares i altres entitats festeres. La Colla sempre ha apostat per col·laborar amb les institucions i amb altres organitzacions festeres i culturals, cosa que reforça el nostre compromís amb Castelló.

CRB: Moltes gràcies, Manuel. És un plaer comptar amb socis com tu, que representen tan bé l'esperit de la Colla del Rei Barbut.

MS: Gràcies a vosaltres. És un honor formar part d'aquesta gran família. A través de les nostres festes, *les millors festes del món*, rendim homenatge a les nostres arrels i a les nostres tradicions. La Magdalena no només és un temps de festa, sinó també d'unió, de trobada entre generacions i de revivre la nostra identitat. És un moment en què tots ens sentim part d'alguna cosa molt gran: una ciutat vibrant i plena d'història. Des d'aquestes pàgines, convida tothom a gaudir de cada instant de les nostres festes i a viure-les amb intensitat al costat de la Colla del Rei Barbut.

Articles

TEKTŌNIKA

www.tektonika.es - info@tektonika.es - 652 927 392

Els peirons de la ciutat de Castelló

Francisco Medina Candel

Les creus monumentals de pedra, conegudes al llarg de la província de Castelló com peirons, prigons o creus de terme, denominació aquesta última inexacta des del meu punt de vista, ja que s'erigien normalment a les eixides de les poblacions, a la vora dels camins o als encreuaments i, en ocasions, podien també assenyalar un lloc sagrat. La seua funció principal era encomanar-se a Déu, mitjançant una pregària, per tenir un viatge lliure de perills i també servia com a lloc de trobada per iniciar una romeria.

Les creus comencen a sorgir al paisatge de les nostres terres com a resultat de la cristianització del territori després de la conquesta de Jaume I, assenyalant que aquell territori era cristià. Les primeres creus eren de fusta, però a mesura que la

població s'anava assentant en les localitats conquerides o de nova creació, al llarg del segle XIV i XV, van ser substituïdes per creus monumentals de pedra. Estaven formades per tres parts fonamentals: gradeïra, fust i remat. Tres grades de pedra que sustentaven una mola en què s'encastava el fust o la canya. El remat estava format per un capitell o macolla finament llaurat i historiat, coronat tot per una creu.

A Castelló capital es conserven quatre d'aquestes creus, totes de factura recent i relacionades amb un lloc sagrat, bé amb una ermita, bé amb un santuari.

Aquest article només és una primera aproximació que tracta el tema de forma superficial, entenen que requereix un estudi profund, minuciós i detallat.

Peiró de Sant Francesc de la Font

Peiró de Sant Francesc de la Font. Detall dels gravats (Senyorettes)

Peiró de la Basílica del Lledó

Peiró de la Basílica del Lledó. Anvers

Peiró de la Basílica del Lledó. Revers

PEIRÓ DE SANT FRANCESC DE LA FONT

El Prigó de Sant Francesc es troba al terme municipal de Castelló de la Plana, junt a l'ermita rural coneguda com Sant Francesc de la Font. L'ermita data amb anterioritat a l'any 1748, i va ser construïda al cor de l'horta castellonenca, sobre la partició natural de les partides del Cap i la Molinera, a uns quatre quilometres de Castelló ciutat. Aquest temple es troba en una intersecció de quatre camins rurals, per tant està situat en un encreuament de camins i marcant un lloc sagrat.

A la seua canya es poden apreciar uns curiosos petroglifs (gravats en pedra) representant figures antropomòrfiques del tipus conegut com "senyorettes". Possiblement són representacions esquemàtiques de creus tumulàries, una creu damunt d'un túmul, símbols funeraris en memòria d'una mort tràgica ocorreguda pels voltants d'aquell indret, probablement de vianants que van ser atacats per bandolers o en un duel a mort.

Peiró de Sant Jaume de Fadrell. Anvers

PEIRÓ DE LA BASÍLICA DEL LLEDÓ

Aquest peiró està situat enfront de la Basílica de Santa Maria del Lledó, al final del passeig que uneix la ciutat i el Santuari. A més d'assenyalar un lloc sagrat, aquest peiró, marca el punt de confluència de la Romeria de les Canyes.

L'actual peiró el va encarregar el prior Mossèn Antonio Prades Safont, per substituir un altre més antic, del segle XVII i del qual no hi ha cap testimoni gràfic. Va ser llaurat el 1957 per l'escultor Eduardo Cabedo Claros, als 22 anys, que també, per aquella època, va realitzar la creu del Peiró de sant Jaume de Fadrell.

A l'anvers d'aquesta creu, que imita les d'estil gòtic, s'ha representat un crist crucificat i al revers la imatge de la Mare de Déu del Lledó, flanquejada a la dreta per la representació de santa Maria Magdalena, que assenjala l'itinerari de la romeria, i a l'esquerra per Sant Jaume, indicant la direcció al terme de Fadrell. Les cares del seu

Peiró de Sant Jaume de Fadrell. Lateral Sant Jaume

El plato natural más grande del Mundo

P e ñ í s c o l a

Actores

Directores

Localizadores

Fans

Peiró de Sant Jaume de Fadrell

capitell octogonal no estan ornamentades, a excepció de la que hi ha davall de la imatge de la Lledonera on es va tallar l'escut de la ciutat de Castelló.

L'existència de l'església de Santa Maria del Lledó, on es venera la imatge de la Patrona de la Ciutat, ens ve documentada des del 1375.

El 1901 s'inauguraria el passeig entre la ciutat i el santuari, restaurant-se seguidament el temple. L'1 de maig de 1983 el santuari és declarat Basílica pel Papa Joan Pau II.

Peiró de Sant Jaume de Fadrell. Lateral Creu de sant Jaume

PEIRÓ DE SANT JAUME DE FADRELL

La vella alqueria de Fadrell, que ja havien habitat possiblement els romans i els àrabs, era la més gran de les localitzades al costat del Caminàs. Després de la conquesta del Castell de la Magdalena el 1233, el rei Jaume I la lliura a l'ordre de Calatrava i posteriorment a la de Sant Jaume d'Uclés, que readapta l'edifici, construint una ermita dedicada al seu patró Sant Jaume i un cementiri encara subsistent.

Les darreres reformes són del 1983 quan

Muelle Serrano Lloberas, s/n. - local 1
Edificio Usuarios - Puerto de Castellón
Tel.: 964 73 70 49 - Fax: 964 28 85 33
12100 Castellón
tmg@tmg.com.es - www.tmg.com.es

**CARGA Y DESCARGA DE GRANEL
Y MERCANCÍA GENERAL**

**ESPECIALISTAS
EN SECTOR CERÁMICO**

TMG
TERMINAL MARITIMA DEL GRAO

Muelle Serrano Lloberas s/n
Nuevo Edificio Usuarios, 1
Apartado 71 - Puerto de Castellón
12100 CASTELLÓN
T. +34 964 737 049 - F. +34 964 288 533
www.tmg.com.es

es rehabilita el conjunt. A les seues dependències s'instal·la el Museu Municipal d'Etnologia, inaugurat el 25 de juliol de 1985.

La creu del Peiró de Sant Jaume de Fardell, igual que la de la Basílica del Lledó imita l'estil gòtic i va ser llaurada pel mateix escultor, Eduardo Cabedo Claros, entre finals dels anys 50 i principis del 60.

La creu és senzilla de cares llises, tots els elements decoratius estan en les cares del capitell, on veiem representats escuts heràldics i atributs relacionats amb la iconografia del sant titular de l'ermita, sant Jaume. A la cara principal està representat l'escut de la ciutat de Castelló i a la cara diametralment oposada un escut nobiliari, que segurament seria de la família del comitent o donant. A les dues cares laterals, coincidint amb l'eix dels braços de la creu, tenim la representació iconogràfica del sant i a l'esquerra la creu de sant Jaume. En cadascuna de les quatre cares restants, i

per completar la decoració, se va representar una petxina de pelegrí.

CRUCEIRO DE L'ERMITA DE LA MARE DE DÉU DEL CARMEN

L'ermita de la Mare de Déu de Carme és la més moderna de totes les ermites del terme municipal de Castelló; va ser construïda el 1948 a la partida Estepar (Ciutat del Transport). La cura de l'ermita està confiada al Consell Municipal de la Tercera Edat, i els seus ermitans són l'Associació Catòlica "Vida Ascendente".

L'ermita és d'una sola nau amb coberta de fusta a dues aigües i capçalera plana, i té una petita sagristia i un pòrtic amb nou arcs de mig punt i coberta a dues aigües. El peiró que hi ha a l'ermita va ser donat pel "Centre Cultural Gallego de Castellón" i respon a l'estil dels cruceiros galegos.

"Cruceiro" de l'ermita del Carmen

"Cruceiro" de l'ermita del Carmen. Detall

Juan Bautista Porcar, pioner de l'arqueologia castellanenca

Arturo Oliver Foix

El passat any, amb motiu del 50 aniversari de la mort del pintor J.B. Porcar Ripollès (1889-1974), l'Ajuntament de Castelló va declarar «L'any Porcar», per homenatjar al il·lustre castellanenc. Ja l'any 1989 amb el centenari del seu naixement va commemorar l'efemèride i es va dur a terme una gran exposició antològica de la seua obra pictòrica.

Indubtablement J.B. Porcar és conegut per aquesta faceta artística de la pintura, una pintura a la que va saber donar-li un estil molt personal amb les pinzellades, però sobre tot amb les perspectives dels paisatges, un paisatges molt castellanencs, com és el cas del port, les marjals, el Desert de les Palmes, el pinar del Grau, el paisatge

sigué un dels temes que més va tractar en els seus quadres, però també són de gran importància altres com els retrats, especialment de xiquets.

La pintura el va acompanyar tota la seua vida, entrant de jovenet com aprenent al taller del reconegut pintor Vicente Castell Doménech, formant-se posteriorment a València i Barcelona, però tornarà a Castelló, on discorrerà tota la seua vida dedicada a la pintura i a la seua ciutat natal.

No obstant, en aquestes línies volem parlar de la gran aportació que J.B. Porcar va fer a l'arqueologia, i no tan sols a la castellanenca, sinó també especialment la seua importància dins de la investigació internacional de l'art rupestre prehistòric.

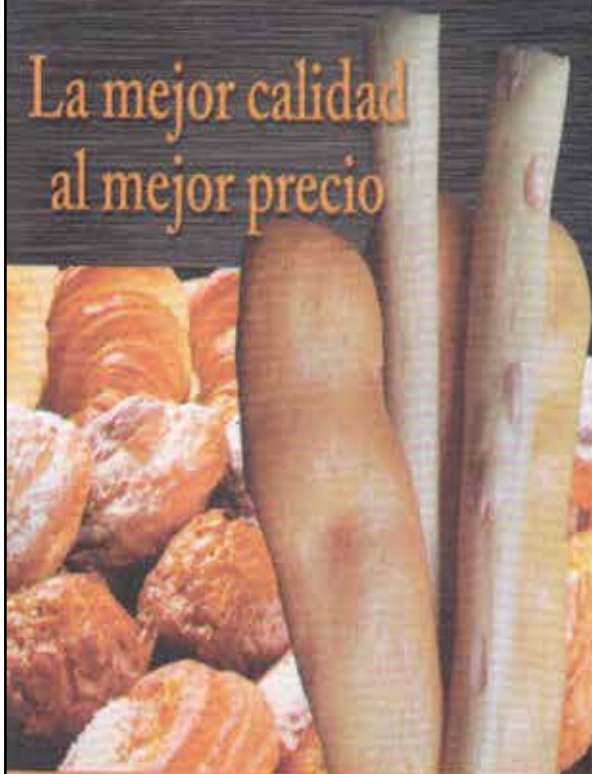
J.B. Porcar calcant les pintures de la Gassulla.

NOVEDAD

*Bollería y
rosquilletas
variadas al
PESO*

*La mejor calidad
al mejor precio*

Despachos de pan en Castellón:

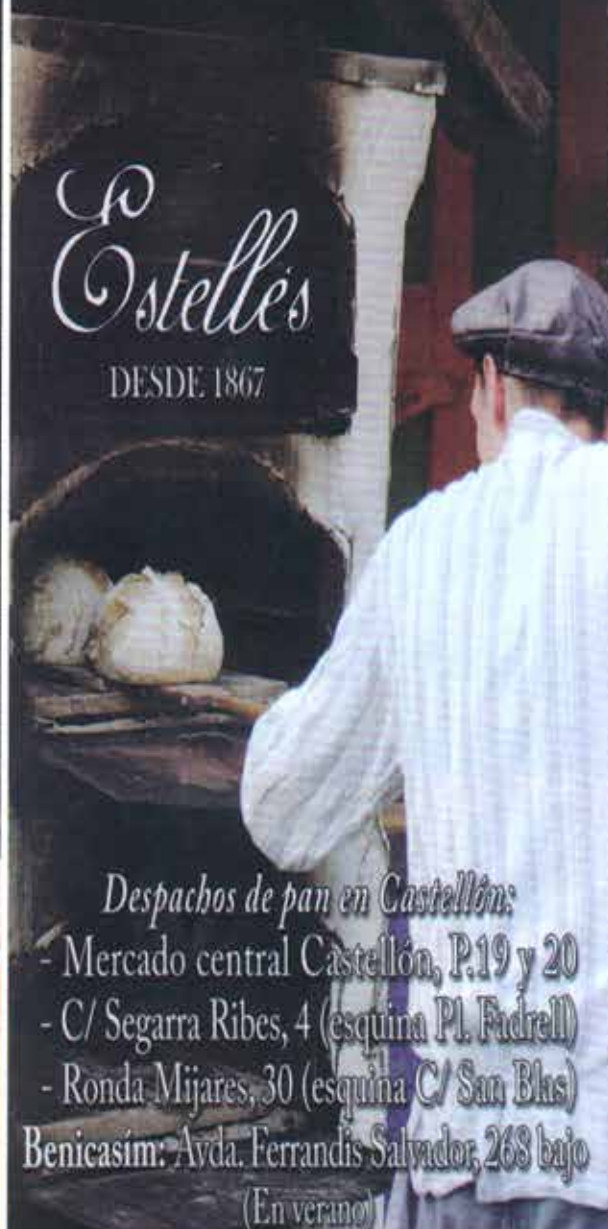
- Mercado central Castellón, P.19 y 20
- C/ Segarra Ribes, 4 (esquina Pl. Fadrell)
- Ronda Mijares, 30 (esquina C/ San Blas)

Benicasim: Avda. Ferrandis Salvador, 268 bajo
(En verano)

Horno Estellés

Estellés

DESDE 1867

Despachos de pan en Castellón:

- Mercado central Castellón, P.19 y 20
- C/ Segarra Ribes, 4 (esquina Pl. Fadrell)
- Ronda Mijares, 30 (esquina C/ San Blas)

Benicasim: Avda. Ferrandis Salvador, 268 bajo
(En verano)

*Pan de :
Culla, Alcora,
Les Useres y
Albentosa (Teruel)*

Les recerques arqueològiques

El seu primer contacte amb l'arqueologia segurament sigui l'excavació que des del mateix taller del pintor Castell, on com em dit assistia el jove J.B. Porcar, es va promoure al jaciment del Castellet a Castelló. Posteriorment passat els anys també va visitar el jaciment romà del Punt del Cid a l'Iglesuela del Cid, on es va desplaçar una temporada per treballar a la casa de la família Matutano, una acomodada família d'aquesta població del Maestrat terolenc.

A Castelló J.B. Porcar es dedica a la recerca de jaciments arqueològics durant les seues excursions tant per el terme de Castelló com per els pobles de la província en un moment que l'arqueologia castellonenca pràcticament era una gran desconeguda. A partir de les recerques de camp que realitza identifica una gran diversitat de jaciment de diferents èpoques, des de la Prehistòria fins l'Edat Mitjana, passant per la Cultura Ibèrica i el món romà.

Com em dit la varietat de períodes històrics que abraça els descobriments de J.B. Porcar és molt ampli, per exemple del Neolític estudia la Cova la Seda, recull material de sílex del Eneolític tant en el terme de Borriol com al de Castelló, especialment al voltant del tossal del Castell Vell, també al Pujolet de Matamoros o el de l'Almassorí, pujolets del Grau als que va dedicar un gran esforç. De l'Edat del Bronze explora els jaciments del Mas de Boira, el Castellet, el Tossal Gros, els voltants de la Font de la Reina. De la majoria de aquests jaciments és J.B. Porcar qui dona les primeres dades.

D'època ibèrica també identifica diversos jaciments en la població de Borriol, on arriba a excavar les restes d'un forn de ceràmica, així com fa sondejos al jaciment del Tossalet de les Forques. També menciona d'aquest terme municipal altres jaciments com és el cas del Tossal de l'Assut, el Molinàs i el Castellet de les Forques. Especialment significatiu és l'interès que posa en el jaciment del Pujolet de Gasset al Grau de

Visita de les autoritats a les excavacions de J.B. Porcar dels enterraments andalusins de la Magdalena.

Castelló, on al segle anterior s'havia trobat una interessant inscripció sobre plom amb lletres ibèriques, inscripció que actualment es pot veure al Museu Arqueològic Nacional a Madrid. En aquest jaciment també farà sondejos, sent dels pocs treballs arqueològics que s'han fet en ell.

En quant a l'època romana, cap destacar l'excavació que fa a un jaciment de la Senda de la Palla, que resulta ser una edícula funerària. Menciona també la troballa de material ceràmic romà al Pla del Moro. Participa així mateix a les excavacions que es duen a terme per Eduardo Codina, en el jaciment de la vil·la romana de Benicató a Nules, excavacions que van ser els primer grans treballs arqueològics que es fan a Castelló, ja que la Diputació havia adquirit part dels terrenys on es situa el jaciment. També sobre aquesta època tracta alguns treballs relacionats amb camins, és el cas de la ja mencionada Senda de la Palla, i del camí d'en Trilles, així com recull la possibilitat de que alguns camins que presenten trams empedrats siguin de l'Antiguitat.

Indubtablement el Porcar arqueòleg no podia deixar de passar el Castell Vell de Castelló, on va fer diverses intervencions la dècada dels anys 50, tractant per tant el tema medieval, així com identificant altres períodes històrics tant al cim com a les vessants de la lloma on es troba l'origen de Castelló. J.B. Porcar va ser tot un referent en la projecció i salvaguarda del lloc més emblemàtic de Castelló, el seu castell, l'origen de la població castellonenca i de les festes de la Magdalena.

J.B. Porcar i les pintures rupestres

Però veritablement on J.B. Porcar va tindre un gran prestigi i protagonisme, va ser en l'estudi de les pintures rupestres. Al 1930 descobreix a Borriol l'abric de la Joquera que són les pintures prehistòriques que hi ha més prop de la costa. Cal dir que feia poc més de 10 anys s'acabaven de descobrir les pintures del barranc de la Valltorta i de Morella la Vella, els primers grans conjunts d'aquest art prehistòric de la pro-

víncia, i també feia poc de temps que les pintures rupestres s'havien reconegut com un veritable art de l'home prehistòric.

Al 1934 es troben les pintures del barranc de la Gassulla que porten a Castelló als grans investigadors europeus de l'art rupestre, com és Hugo Obermaier i Henri Breuil. A partir d'aquest moment i amb el patrocini de la Sociedad Castellonense de Cultura, Porcar explora la zona i localitza noves pintures de diferents estils i èpoques, és el cas de El Racó Molero, el Barranc de les Dogues, el Mas Blanc, el Racó de Gasparó, la Cova del Molí Darrer, el barranc dels Molins i la Cova del Barranc del Puig. A partir de 1935 aquesta zona es convertirà en el lloc de treball de Porcar en quant a investigació de l'art prehistòric es refereix, col·laborant amb Hugo Obermaier i Henri Breuil, ja que es dedicarà a fer els calcs i còpies.

El mètode de treball de Porcar consistia en analitzar les pintures de forma detallada, després feia un calc directe amb paper transparent, per passar-lo a continuació a paper i retocar-lo amb l'original a la vista. Ja en casa i en el taller acabava de perfilar els dibuixos per publicar-los, la majoria d'ells al butlletí de la Sociedad Castellonense de Cultura. Tot un treball de molta cura i pioner en el calc de les pintures rupestres.

Per altra banda amb el material recuperat va fer una sèrie de pintures representant els diferents conjunts que havia calcat, sent una important sèrie dins de la seua obra pictòrica, i a on combinava les grans passions, la pintura i l'estudi de la prehistòria. Aquestes pintures van ser exhibides a l'exposició del St. George's Gallery de Londres al 1960, al 1964 la Diputació de Barcelona li dedica també una exposició reconeixen els treballs i la seua aportació a la investigació de l'art rupestre prehistòric. El Museu de Belles Arts de Castelló últimament i dins de L'Any Porcar, em pogut gaudir d'una exposició dedicada a aquestes pintures.

A part dels calcs J.B. Porcar va fer uns interessants estudis que van donar a conèixer l'important conjunt de pintura rupestre castellonenca, estudis en els que no

tan sols es tractava d'un catàleg, sinó que analitzava les pintures des del punt de vista del color, de les tonalitats, les pàtines, els diferents aspectes tècniques que s'havien utilitzant per l'execució de les figures, els traçats del pinzell, les formes, la temàtica, el valor decoratiu, la interpretació de les escenes. Així, Porcar a part de la metodologia de calc aplicada molt avançada per l'època, i tenint com a base la seua formació de pintor, analitza aquests testimonis prehistòrics especialment des d'un punt de vista tècnic i d'execució, aspecte també nou tenint en compte el moment en que es trobava la investigació d'aquest art que començava a aportar una nova visió dels homes de la Prehistòria en general i de Castelló en particular.

Reconeixements i divulgació del seu treball

Al 1939 J.B. Porcar degut al seu treball i aportació a l'arqueologia castellonenca, rep el carreg de «Comisario Provincial de Excavaciones Arqueológicas», des d'on va promoure les excavacions esmentades del Pujol de Gasset i del Castell Vell entre altres investigacions. Va ser vocal de la Junta del Tesor Artístic de Castelló, encarregat de salvaguardar el patrimoni històric artístic durant la Guerra Civil molt malmés per les destruccions especialment d'arxius i edificis religiosos durant aquest període. Va ser vocal del Patronat i del Consell del Museu Provincial, institució on va deixar el fruit material de les seues investigacions, i vocal del Patronat per al foment de les Biblioteques, Arxius i Museus Arqueològics.

Tot aquest esforç d'investigació i estudi dedicat a l'Arqueologia i la Prehistòria, queda reflectit en les nombroses publicacions que realitza, sent també en aquest aspecte un pioner en la divulgació de l'arqueologia castellonenca. Així podem trobar especialment un bon grapat dels estudis en el ja mencionat butlletí de la Societat Castellonenca de Cultura, destacant la sèrie de articles amb el títol de «Excursions i recerques arqueològiques», també presentarà

els seus estudis en altres revistes especialitzades com Archivo de Prehistoria Levantina, Revista Peñagolosa, Le Bulletin de la Société Préhistorique Française, Anales de Cultura Valenciana, Noticiario Arqueológico Hispánico, la revista Atlantis, així com en diferents congressos nacionals i internacionals, és el cas del «I Congreso Nacional de Arqueología», i el simposi sobre art rupestre que es va celebrar al 1960 a Austria al Castell de Wartenstein, on de nou es troba amb l'investigador francès Henri Breuil, que degut a la seua condició de religiós, va tindre que interrompre les seues vingudes a Espanya al 1936, i per tant no va poder continuar les investigacions al barranc de la Gasulla, va assistir també al «Congrès d'Etnologia de Paris».

J.B. Porcar, el xiquet nascut al barri llaurador de la raval, al carrer de Sant Fèlix, de Castelló, malgrat la seua falta de formació en la disciplina de l'Arqueologia, gràcies al seu interès i ànsia de coneixement, al seu tarannà observador i a la seua inquietud, va saber aprofitar el natural coneixement que tenia per la pintura, i combinar les seues vivència de la cultura popular, per a estudiar les primeres societats i l'inici de l'art de Castelló, va ser un avançat en el que hui és nomena Etnoarqueologia, en el plantejament de nous mètodes de registre i estudi de l'art prehistòric, i sobre tot en l'apreci, la salvaguarda i la divulgació del patrimoni arqueològic en particular i històric en general, de Castelló, tenint en compte a més a més, que tot això es va dur a terme en un moment, la primera meitat del segle XX, en que tant l'arqueologia com el patrimoni històric, no era precisament uns temes que es tenien en compte a nivell social. Afegint que va viure el període de de la II República i sobre tot la Guerra Civil, que va ocasionar tantes pèrdues al patrimoni històric en general i religiós en particular.

A Juan Bautista Porcar Ripollés cal reconeixé'l més allà de la seua important faceta com a pintor, també com a un gran castellonenc i divulgador de la cultura i el patrimoni històric artístic de Castelló, com un pioner de l'arqueologia castellonenca.

—HASTA LOS—

15
AÑOS
DE TU LEXUS

GARANTÍA[™]
LEXUS RELAX

LBX

HAZ TU MUNDO EXTRAORDINARIO

LEXUS CASTELLÓN

C/ Grecia, 29.
Ciudad del Transporte II.
Tel. 964 372 327
www.lexusauto.es/castellon

Coses del nostre poble

Xavier Sebastià

No se si us heu plantejat alguna vegada escriure. Escriure, sí. Fora del treball. Fora també de les xarxes socials. Escriure alguna cosa sobre el vostre poble, o la vostra família o les vostres tradicions o els vostres somnis o, perquè no, fins i tot una ficció.

Tampoc vull posar-vos-ho massa difícil, no us penseu! No cal que es tracte d'un text d'una extensió mínima ni que haja de tractar necessàriament d'un determinat tema. Faig referència únicament al fet d'haver-nos d'enfrontar (perquè es tracta d'un enfrontament) amb un full en blanc; d'un blanc d'aquells que diuen «nuclear» que fa mal a la vista i ens enlluerna de tal manera que no hi ha viseres ni ulleres de sol que puguin servir de remei.

Potser abans de començar a teclejar hauria de posar-me a fer uns escalfaments de dits no fora cas que en una d'aquelles tinguera un esquinç que no em permetera seguir endavant.

La primera cosa que em ve al cap és que son tantes les persones que ja han escrit sobre el nostre estimat poble que em costa imaginar què podria aportar jo. No dic ja ni que siga nou. Potser tampoc original. Almenys sí que m'agradaria que servira per trobar un punt de trobada per tots aquells que, com ara jo, hem nascut a aquest poble i que d'alguna manera ens sentim identificats per alguns dels nostres trets, diguem-ne característics.

M'agradaria fer-vos una primera pregunta per veure si certament tenim alguna cosa al nostre ADN que ens caracteritza de veritat als qui som d'ací. Potser això em podria ser de profit... Mai se sap.

No us sent. Potser sou un pel tímids o tal vegada la vostra potència de veu s'ha vist disminuïda per algun tipus d'afecció? No patiu! Estic per dir-vos, amb un marge d'error insignificant, que es tracta simplement d'allò que els artistes anomenen com

a «por escènica». I si fórem companys en una d'aquelles representacions us hauria de dir, com fan ells, «Molta merda!». I no us penseu que és cap insult ni res per l'estil. En realitat és una forma de desitjar èxit. Sí, sí, feu-me cas! No m'estic inventant res! Us ho dic de veritat. Resulta que, quan antigament la gent assitia a una representació, ho feien (si la butxaca els ho permetia) en carruatges de cavalls. Quan arribaven davant la porta del teatre, mentre els viatgers baixaven dels carruatges, els cavalls aprofitaven per fer les seues necessitats. Així que, quanta més merda s'amuntonava allí, això volia dir que hi havia hagut una major assistència de públic.

Doncs bé, no sé si m'identifique amb l'actor que ha d'eixir a escena o més bé amb el cavall que després d'haver conduït els passatgers al teatre, buida la seua panxa com si no hi hagués un demà.

Mireu, com que veig que no tindrè altra opció que trencar el gel encara que siga amb un monòleg, doncs vaig a començar i prou.

De vegades, quan ens pregunten per allò que destacaríem del nostre poble, de Castelló, ens quedem un poc en blanc sense saber ben bé què dir. Potser gaudir cada dia d'un lloc lluminós ens fa perdre la consciència de la victòria que això suposa sobre la foscor. Potser poder desplaçar-nos a peu per anar d'un lloc a l'altre per la nostra ciutat no ens sembla un gran avantatge sobre el que els passa a altres ciutadans del país obligats a dedicar massa temps de les seues vides al transport diari entre casa seua i el treball. I a més, a migdia els resulta impensable poder tornar a casa a dinar. I tampoc seria molt bon signe d'educació tirar-los en cara la nostra possibilitat d'endormiscar-nos a casa només que siga deu minuts després de dinar i abans de tornar al treball.

Potser no som conscients de tot el temps

JEAL TORPAL
PUERTAS Y AUTOMATISMOS

964 255 155

JEAL
PUERTAS Y AUTOMATISMOS

TORPAL

Confianza Total

Síguenos en redes
@puertasjealtorpal

f **ig** **in**

Control de Accesos

GSM
Control de acceso mediante llamada
Aplicaciones diversas
Fácil uso e instalación

JEAL TORPAL

que guanyem cada dia per poder-lo invertir en les nostres aficions o simplement amb la família o els amics.

Hi ha una qüestió que necessite destacar ara i que no vull de cap manera deixar per més endavant. Som un poble, com molts altres en aquesta qüestió, sortós. Al nostre ADN aquell que us deia abans, hi ha un tret que ens identifica i ens distingeix d'altres i que, almenys en el meu cas, em fa sentir-me molt afortunat. Tenim la sort de tenir una llengua pròpia. No tots els pobles la tenen, no us penseu. Tenim la possibilitat, si no ens encabotem en dur la contrària, de ser bilingües. I això sense necessitat d'anar a fer cursos a l'estranger! I almenys d'això, us assegure que alguna cosa conec... Només cal que estiguem disposats a utilitzar la llengua de la nostra terra. Aquella que el nostre rei Jaume I el Conqueridor va utilitzar el 8 de setembre de l'any 1251 a Lleida en un document pel qual donava l'autorització al seu lloctinent al regne de València, Ximén Pérez d'Arenós, per traslladar la vila de Castelló al lloc de la plana que considerara més adequat.

Això és el que commemorem quan celebrem la nostra romeria a l'ermitori i al Castell Vell de la Magdalena. No penseu que es tracta d'una moda massa recent, no. Els seus orígens daten del tercer quart del segle XIV. Però en aquella època es parlava d'ella com una «Processó al Castell Vell». I també trobem ací els orígens de l'actual rotllo que en aquell punt era un pa que es repartia als pobres. La canya, lògicament, feia la funció de bastó per als pelegrins. L'any 1572 després d'una llarga i dura sequera, el clero i l'ajuntament es van posar d'acord i van decidir pelegrinar-hi tots junts cada tercer disabte de Quaresma.

Per cert, que l'ermita va nàixer quan un monjo del Monestir de Santes Creus es va instal·lar a les restes d'un aljub del castell vell i va aixecar una capella dedicada a Santa Maria Magdalena l'any 1546.

Tot això, entre altres qüestions, és el que ens recorda el pregoner també cada any al nostre Pregó quan, damunt del cavall, unfla el pit per dir-nos amb la seua poderosa veu

que «anar a la Romeria no és tan sols anar de festa, és deure que manifesta orgull de genealogia».

Aposte el que vulgueu, i crec que estareu d'acord amb mi, que probablement es tracta d'un dels moments més emotius de les nostres festes fundacionals; però també l'únic. Jo almenys ho visc així cada tercer diumenge de Quaresma quan a les sis del matí arriba l'hora de la primera «desperta». En aquell moment em sent transportat a la meua infantesa. Recorde que mon pare, quan acabava el rebombori dels coets, posava en marxa el seu tocadiscos amb la música del nostre Rotllo i Canya interpretat per la Banda de Música de Castelló. Es tracta d'un popurri de melodies populars del mestre Pepito Garcia amb lletra de Sánchez Gosalbo que es va cantar per primera vegada al febrer de l'any 1946 al nostre Teatre Principal.

Però també puc deixar de parlar de l'emoció que ens regalen les notes de la nostra de la Marxa anomenada Castàlia o de la Marxa de la Ciutat de Matilde Salvador, estrenada també al Teatre Principal l'any 1945. Sembla que la compositora es va inspirar en la seua marxa del Rei Barbut i la va crear només en un parell de dies abans que es tancara el termini per la presentació de peces al concurs.

Supose que no m'equivoque si dic que la música és una de les característiques pròpies de la nostra cultura mediterrània. La dolçaina i el tabalet, però també el foc i la festa, l'olor a pólvora...

M'agradaria recordar també que els nostres orígens són principalment agrícoles. I en aquell entorn no hi havia signatura més valuosa que l'acord que es certificava amb una estreta de mans (dit també encaixada) quan, sense cap dubte, la paraula donada tenia encara tota la seua vàlua.

De ben segur que recuperar aquest valor només ens faria bé. Seria una mostra ben senzilla per fer-nos valer i també per millorar la nostra capacitat per posar-nos d'acord i respectar-nos.

La llista de tot allò que finalment fa de nosaltres el que som també hauria d'in-

Labelcas, s.l.

Etiquetas adhesivas
Marcaje industrial
Aplicadoras de etiquetas

Avda. Chatellerault 11 bajos 2-3
Tel: 964 26 01 53
Fax: 964 22 83 06
Castellón 12005

Departamento comercial
comercial@labelcas.com
Telf. 601 33 02 88

 **global
consulting**
asesoría & consultoría

 **correduría
seguros**

C/ MÉNDEZ NÚÑEZ, 21-23 12002 CASTELLÓN

info@ac-globalconsulting.com
www.ac-globalconsulting.com
Teléfono: 964 342 750

cloure molts altres conceptes: l'arc d'espases (amb què l'esquadra d'honor de la Germandat dels Cavallers de la Conquesta vol honorar Na Violant i la Reina de les festes quan passen per davall); l'artista gaiater (que cada any dissenya els nostres monuments de llum); el boli (el nostre joc de pic i pala); la cinta verda (lligada com un corbatí a l'extrem de la canya); la figa i doset (figa albardada acompanyada d'un tragueta de licor); les pilotes de frare (els nostres dolços redons, farcits de crema i empolsats de sucre); Tombatossals (el bondadós gegant que ajudat de Tragapinyols, Arrancapins, Cague-me, Milhòmens, membres de la seua colla del Rei Barbut) qui va facilitar la fundació de Castelló; la Traca Final (que recorre el nostre centre històric abans de la cloenda de les festes); i per rematar el Vítol que simbolitza el final de la nostra festa i que tots a una veu cridem a la Plaça Major.

Hauré d'anar acabant...

Des de fa molts de temps guarde un record molt entranyable de cada diumenge de la romeria a la Plaça Major. Durant molts anys, primer amb mon pare, i després també amb el meu germà hem anat a recollir les canyes al Mercat Central (que també és un pilar de la nostra història familiar). Ens agradava ser matiners; potser la costum d'haver

de matinar pel treball familiar ens ho feia més fàcil... Les darreres hores fosques de la nit ja anunciaven l'arribada de les primeres clarors, encara tímides, del nostre dia gran. La gent matinera s'entremesclava amb els que encara continuaven festejant els darrers compassos de la nit, després de no poques hores de festa.

Quan finalment replegàvem les canyes, no calia dir on anàvem a dirigir els nostres passos. Ja ho sabíem tots ben bé. Havíem d'acompanyar els dolçainers i tabaleters que amb les seues cançons ens convidaven a gaudir de l'inici del viatge al Castell Vell per honorar els nostres avantpassats.

I enmig d'aquella imatge festera, als peus del Fadri, amb els trons dels petards i coets, sota els porxos de la Casa del Poble, un matrimoni molt gran, tots dos asseguts als seus catres, gaudien de la festa del seu poble amb una cara d'il·lusió i felicitat intensa que els feia i ens feia feliços. Era una imatge que buscàvem en silenci cada any i que sempre ens deixava atrapats per la seua tendresa i alhora per la força que ens trameia.

Cada any quan hi vaig, no puc evitar mirar de reüll cap als porxos i ja no els veig però sé que no ens han deixat. Cada any els he imaginat fent amb ells una encaixada de mans pel futur de la nostra festa.

**L' AUTÈNTIC ARRÒS DE
VALÈNCIA AMB
DENOMINACIÓ D' ORIGEN**

www.arrozdacsa.com

Javier Chanza Dolz

687 973 616

C/ Muelle de Costa, s/n

12100 GRAO DE CASTELLÓN

APARTADO DE CORREOS 252

grupajesytrincajesport@hotmail.com

Confidències amb Porcar

Virginia Porcar

Per a parlar de mon tí, el germà del meu avi, necessitarie moltes pàgines, però per raó d'espai, tan sols escriuré algunes vivències amb ell,

Els últims anys de la seua vida volia tindre, a la nit, un familiar al seu costat; de vegades anava jo, i pasava la nit prop d'ell.

Jo acabava de traure la carrera de mestra, cosa que ell valorava molt, ja que a pesar d' haver estudiat en L'Academia de Belles Arts de València i de Barcelona, tota la seua vida va ser autodidacta, estudiant historia del art, literatura, arqueologia i fins i tot anglés i francés mitjançant discs per a poder parlar en els arqueòlegs més importants de l'epoca i entendre's en els simposiums.

Avans de gitar-se al llit, me contava coses de la seua vida: de l'Abat Breuil, d'Hugo Obermaier, importants prehistoriadors internacionals, em parlava de les caminades amb ells per les muntanyes del Maestrat, estudiant les pintures rupestres i m'ensenyava els calcs que ell havia fet al peu de les coves. Com s'entusiasmava contant-me eixos records!.

Mon tio es cartejava amb molts personatges rellevants de les ciències i de les arts, com jo era mestra, li agradava llegir-me una carta que va rebre de Maria Montessori, gran pedagoga del passat segle ; en la carta li demanava que per favor li pintara els seus alumnes a Itàlia; i això va ser perquè Porcar tenia una gran fama de pintor de nens en Barcelona, li deien el segon Murillo.

Altra nit em contava que estava decebut dels funcionaris de ciència mediocres que volien impedir que anara en representació de Castelló al simposi de Warstenstein (Suïsa) però en enterar-se Obermeier i Breuil van dir "si Porcar no viene se suspende el simposio". Açò m'ho contava algunes vegades, es veu que tenia una espineta clavada.

Porcar vivia a les afores de Castelló en un maset amb jardí, i ell em deia : "les excavadores están esperant a que jo falte per a destrossar la casa i el jardí i faran una placeta cursi", jo li contestava que això era impossible ja que en el jardí, tenia rèpliques de coves amb pintures rupestres, capitells grecs etc. Tenia ell raó, ho van destrossar i van fer una placeta cursi.

D'altres nits em donava escrits seus que estaven al Boletín de la Sociedad Castellonense de Cultura perquè els llegira, estaven tan ben escrits, en valencià i amb pseudònim expressant els seus sentiments que em queien les llàgrimes, parlava de la marjal, el Corpus etc.

Quan estava jo embarassada del meu primer fill l'any 1974 es retardava el part i ell em deia: "he de morir-me jo avans que nasca el teu fill perquè he de deixar-li lloc. Així va ser , va morir assegut davant meu i de la seua germana monja, la tia Pepa, filla adoptiva de Benaguasil; eixa nit vaig anar a la clínica i a la matinada naixia la meua filla.

Porcar era un treballador infatigable, incapaç de romandre inactiu; creà un estil propi basat en la sinceritat. La fe havia tingut pes en la seua personalitat artística (havia estat molts anys d'escolanet a la Capella de la Sang), i a més ho descrivia amb una prosa diecta, clara i saborosa. "Sense aquesta formació religiosa, hi hauria estat impossible crear el meu paisatge, baix el punt de vista humà i místic: sense besar la terra, a la Capella, amarat de franciscanisme, mai m'hauria jo aginollat al davant d'un pas a nivell; ni dit germanes a les estakes de la seua barrera, ni dit germans als salitres de la maresma...."

Tant de bo que algú que llisque aquestes línies, li desperte l'interés per conèixer més a Porcar, llegint la dotzena de llibres que parlen del pintor, escultor, arqueòleg Porcar; us quedariu bocabadats. Els paisatges i cels de Porcar, quasi s'han perdut a Castelló, tant de bó conservaren els que queden. Jo estime la nostra terra, però tenim un defecte que no sabem valorar allò que tenim.

FUNDACION DAVALOS • FLETCHER

"LA FUNDACION DE CASTELLON"

20% DESCUENTO
EN ORTODONCIA INVISIBLE**
E IMPLANTES DENTALES*

CÓDIGO DESCUENTO
CollaReiBarbut

¡Inmediatos!

Pide cita en Castellón:

Calle Asensi, 17. Castellón

964 921 037 · 623 226 870

ATENDEMOS CON CITA PREVIA

Te atendemos también en:

CASTELLÓN · VINARÒS · ONDA · ALMAZORA · BURRIANA

www.clinicascabrera.com

* Implantes Dentales. Efectos secundarios más importantes: Perimplantitis, posibilidad pérdida ósea, posibilidad de no osteointegración del implante... ** Ortodoncia invisible. Contraindicaciones más importantes: pacientes con enfermedad periodontal aguda. Todas las contraindicaciones y efectos secundarios de cualquier tratamiento le serán informados en nuestras clínicas, verbalmente y por escrito.

Institució del municipi de Castelló

Antoni Josep Gascó i Sidro

Cronista Oficial de la Ciutat

Voladoret d'Or 2006

El fill del conqueridor, Pere III el Gran, que va heretar del seu pare dominis i aficions extraconyugals, seria el que donaria carta de naturalesa a la governabilitat del municipi castellonenc amb una prerrogativa de 1284, en la qual li atorgava el mateix règim d'organització administrativa que havia concedit el seu pare a València en 1245 i 1266, quant al nomenament de justícia, jurats, ofícis, acequiero i mustaçaf. De fet, ja en 1277, trobem en la persona de Jaime Fiveller acumulats els càrrecs de Batlle i Justícia. No degué ser molt ortodoxa la labor d'aquest personatge com a representant administratiu del poder real, puix que el rei Pere III li comina a dur a terme diverses gestions i finalment li exigeix que comparega davant ell per a respondre a les queixes que hi havia sobre la seua comesa. I és que, en dates tan primerenques, ja es posava en dubte l'honorabilitat d'alguns polítics. Nihil novum sub sole.

La primera elecció d'edils era d'una democràcia absolutament diàfana, ja que els veïns proclamaven públicament, a plens pulmons, als seus candidats. No cal dir que aquest sistema implicava no poques pressions dels pretendents cap als pobladors, a fi d'afavorir la seua candidatura. Per a l'elecció dels jurats es tenia en compte la prescripció del Batlle, que assistia, en nom del rei, a la seua presa de possessió.

Molt prompte es veuen aparèixer notícies sobre la millora del traçat de séquies que havien de concedir tanta prosperitat a la nova vila, desenvolupant el seu sistema d'irrigació. És el prior de l'església de Sant Vicent de València, senyor de Castelló qui en el 2 d'agost de 1283, li adjudica la prerrogativa de l'elecció de acequiero, amb jurisdicció referent a tot el sistema de regs

Jaume I el Conqueridor

i, singularment, de la séquia major. Aquest ofici municipal es veia auxiliat pels guàrdies vigilants del compliment dels torns i cabal, neteja de les vies d'aigua i control dels diners dels impostos de reg.

Tal vegada aquest era l'últim decret senyorial del monestir valencià, perquè Alfons III d'Aragó, en 1287, per qüestions d'interessades barates per a assignar-se més beneficiosos castres, atorgava al monestir de Poblet l'església de Sant Vicent i tots els seus dominis, entre els quals, com s'ha repetit, es trobava el terme de Castelló. Es pot pensar que en la intenció del monarca estava també el propòsit que amb les seues rendes es millorara la poc pròspera situació econòmica del cenobi cistercià. Però nou anys més tard, era tal el seu estat de crisi que els monjos propo-

PLAYAS DE CASTELLÓN

club atletisme

ENTRENAMIENTO PERSONAL · ACTIVIDADES DIRIGIDAS
ACONDICIONAMIENTO FÍSICO · FISIOTERAPIA
READAPTACIÓN DE LESIONES
NUTRICIÓN · PODOLOGIA

INFO@OHCENTER.ES · C/ LA LUNA 3 · 12005 CASTELLÓN
TELF. 964 631 060 · WWW.OHCENTER.ES

sen al nou rei Jaume II la venda de la ciutat amb el seu terme, inclòs el castell. Poc interès degué tindre el monarca a posseir el lloc (o tal vegada és que tampoc caminava molt pròsper de recursos) perquè va desestimar l'oferta. Van ser llavors els vilatans de Castelló els que, veient l'oportunitat de poder constituir-se en vila real i escapar als constrenyiments del senyoriu feudal, van decidir recol·lectar la important suma de 40.000 sous per a oferir-li'ls al monarca i comprar així la seua redempció nobiliària.

No va ser l'únic estipendie ofert per la ciutat al balafiador rei Jaume II, que engrosia les seues arques a canvi d'abolir prestacions i tributs als territoris de reialenc dels seus dominis. És a dir, pa per a hui i fam per a demà, perquè en proscriure el pagament de censals, condemnava per a anys esdevenidors a les arques palatines a l'escassetat. En efecte, Castelló, com palesa l'historiador Carles Rabassa, li va atorgar 50.000 sous en 1303, a canvi d'abolir els censos sobre les terres i altres 20.000 en 1317 per la franquícia de lleuda i peatge (impostos que gravaven l'entrada de mercaderies en una ciutat). Aquests importants peculis ofrenats, són evidència d'un prominent nivell de creixement i prosperitat, com també ho és la documentada presència, des de 1279, d'un col·lectiu de jueus, que amb el temps es desenvoluparien en una aljama de prop d'un centenar d'habitants amb els seus propis regidors, al capdavant dels que estava l'avançat que tenia al seu càrrec menesters d'organització administratius i jurídics. És especialment interessant aquest càrrec, de nom castellà, el paral·lel del qual cal buscar-lo en l'administració islàmica (al-muqaddám), depositari del poder executiu de la col·lectivitat mosaica. Per a ser nomenat com a tal, calia abonar els impostos i, a vegades, s'exigia al proposat la possessió d'un determinat patrimoni. Les seues funcions eren variades, i entre elles figuraven l'executar les ordres de la comunitat jueva o aljama; les del consell, davant qui era intermediari, representant als seus conveïns; intervindre en l'elecció dels càrrecs dels jueus; administrar la hisenda de la col·lec-

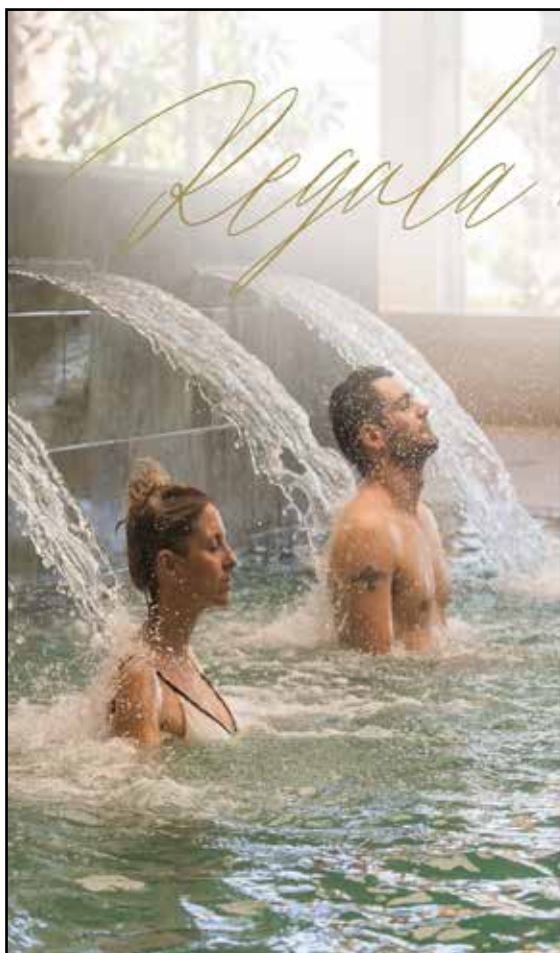

Privilegi

tivitat, si no hi havia clavari; jutjar els delictes d'acord amb els seus propis preceptes, i altres menesters. El conjunt hebraic designava als seus avançats i clavaris com a oficials i encarregats de la recluta d'impostos i del control social. Al capdavant del menester religiós estava el rabí, venerat per tots els seus prosélitos i oficiant del culte mosaic.

El rei Pere III, que no combregava en excés amb ells, va impel·lir al consell de Castelló a exhortar-los a la conversió a la fe cristiana, encara que sense recórrer a la violència, atés que li eren lucratis com a tributaris, ja que en 1280 els va reclamar un subsidi, exigència així mateix reiterada pel seu fill i successor Alfons III, per a dur a terme accions bèl·liques.

Significa el seu tarannà autònom, en el religiós i en el civil, el fet que en 1320 són autoritzats pel rei Jaume II a enterrar als seus morts en un cementeri privatiu (com s'ha referit línies arrere), situat davant la muralla nord en l'àrea de la plaça de Clavé i el carrer de Sant Félix, comprat pels mateixos sefardites. També el posseir un portal propi l'anomenat del rei Davi, en l'actual confluència dels carrers de l'Ensenyament i Cavallers, per a accedir al seu barri, on estava enclavada la sinagoga en la qual podien dur a terme els cultes privatis del seu credo i l'escola de la comunitat. Que el monarca considerava al col·lectiu mosaic es demostra en les instruccions que dicta, precisament en 1320, a diversos municipis amb aljamas importants com Sogorb, Borriana i, per descomptat, Castelló, perquè feren per dissoldre les partides de pastoureaux i impedir la violència antisemita. Aquestes bandes de fanàtics xenòf-

Regala Bienestar

PALASIET THALASSO-CLÍNICA Y HOTEL

En Palasiet Thalasso-Clínica y Hotel encontrarás el regalo perfecto, tratamientos de talasoterapia, estético faciales y corporales, así como gran variedad de masajes y aparatología.

Con Palasiet Thalasso-Clínica y Hotel comparte salud y belleza, regalando la Experiencia del Bienestar.

PALASIET

THALASSO-CLÍNICA Y HOTEL

C/ Pontazgo, 11 · Frente Playa Voramar · Benicàssim (Castellón)
Tel. +34 964 300 250 · www.palasiet.com

Cubatas

Desatascos y Vaciados

670 745 298

Torre del mig dia

Torre dels alçaments

obs, procedien de l'àmbit pirinenc i, sota el pretext de dur a terme una croada contra el regne de Granada, anaven descendint pel mapa de la Corona d'Aragó, fent notar la seua fúria contra moros i jueus en terres valencianes. No hi ha notícies que els castellonencs hagueren de combatre contra ells, ni tan sols que feren acte de presència per aquest terme.

Vinatea i el dret de les viles

El segle XIV presenta dues cares fortament contrastades a la nostra ciutat. D'una part va ser el de la definitiva consolidació del sistema municipal i el d'una promoció de gran reconeixement respecte de les viles del seu entorn i fins i tot d'àmbits més llunyans. D'un altre, coneix l'esclat d'una sèrie de calamitats successives, en les quals semblava que els genets de l'apocalipsi no deixaven de cavalcar sobre la plana castellonenca. En efecte, la pau de la qual havia gaudit des de la seua fundació fins al canvi de centúria començaria a alterar-se en el regnat d'Alfons IV d'Aragó.

La seua segona esposa, Leonor de Castella, va rebre en 1329, com a dot nupcial, en diversos lliuraments, els llocs de Xàtiva, Alzira, Morvedre (Sagunt), Alacant, Morella, Castelló i Borriana, a més d'altres localitats fora del perímetre del territori valencià, com Osca, Montblanc, Tàrraga i Calatayud. De nou la nostra ciutat perdia el privilegi de ser vila de reialenc, que tants

cabals li havia costat aconseguir. Velis nolis els jurats Berenguer d'Alçamora, Llorenç Pérez i Guillem Guimerán, van haver de clavar el seu genoll davant la reina en senyal de vassallatge a València, encara que no es van mossegar la llengua a l'hora de sol·licitar-li respecte a les seues llibertats, furs i privilegis, segons establien les lleis. Si la sobirana va prometre alguna cosa referent a això, prompte va tindre ocasió de desdir-se perquè quatre anys més tard va donar al segon fill del matrimoni, l'infant Ferran, precisament, els llocs del seu senyoriu que estaven en el perímetre del regne de València, entre els quals es trobava Castelló. Aquesta concessió infringia una promesa feta davant les Corts pel rei Alfons en els anys 1329 i 1330, en la qual es comprometia a no alienar cap territori dels seus regnes. Això va provocar un enfrontament entre una porció de la noblesa, que donava suport a la mesura, i una altra parcel·la, juntament amb el poble pla, que va reaccionar contra ella, en favor i defensa dels furs. Castelló, al saber de la transferència, va aprestar gents d'armes per a protestar contra tal infracció de les lleis, que tornaven a gravar-la en l'àmbit del feudalisme senyorial i va sol·licitar ajuda, com les altres viles afectades, al govern corporatiu del Cap i Casa.

Malgrat ostentar el càrrec de Jurat en Cap a València Giner Rabasa, va ser el morellano Francesc de Vinatea, ric terratinent valencià, qui, armant-se de valor, va decidir convertir-se en portaveu dels jurats i presentar-se davant el monarca per honor de

Déu, e per amor a la veritat, e per honor de la Ciutat e de la seua feultat». Era conscient de la gravetat de la situació i que possiblement no eixiria viu del Palau Reial valencià, per la qual cosa va confessar i va rebre la Santa Unció. L'edil, en nom de tot el regne, va reivindicar, amb enèrgica dignitat en el seu discurs, la legalitat foral per damunt dels capritxos senyorials.

La Crònica de Pere IV manifesta la ve-hemència de la seua intervenció, amb novel·lesc relat:

Em meravello del senyor Rei i de tot el seu consell, dels donacions que ha consentit, quan no podia separar aquestes vils del Regne de València, si ho feia València no seria gens; però ells no consentirien aquestes donacions, els contradirien i que és meravellava d'ell i del seu consell i els cridava traïdors.

A la qual posteriorment va afegir: no canviarem d'opinió, encara que em separi el cap del coll, o ens mati a tots, i us promet senyor que si ens morim no escaparà algun d'aquests que són aquí, tots moriran a espasa sinó vos senyor i la regna i l'Infant Don Fernando.

Després de les paraules del morellano, el rei va increpar a la reina: Aquestes paraules volíeu oir?». Al que ella va replicar plena d'insolents ínfules: Senyor, això no ho consentiria el Rei Alfons de Castella, el nostre germà, perquè ells degollaria a tots. Al que Alfons el Benigne, en un al·legat clarament favorable al sistema pactista de la corona d'Aragó, va rebatre:

Reina, reina, el nostre poble és lliure, i no està subjugat com el poble de Castella, perquè ells em tenen a mi com a Senyor i nosaltres a ells com a bons vassalls i companys.

Resultat de la fermesa de les conviccions, i el procedent dels raonaments reivindicatius del portaveu dels jurats de València, va ser l'anul·lació de la donació, amb la conseqüent irritació de l'orgullosa reina castellana. El valor de Vinatea i l'equitat del rei van posar fi al conflicte i als disturbis civils que estava provocant.

Sense que se sàpien les causes, l'enèr-

Torre dels alçaments, exterior

gic Francesc de Vinatea, moriria uns mesos més tard de la seua intervenció davant els monarques. No falten historiadors posteriors que, amb alé novel·lesc, però sense proves, determinen que va ser assassinat a requeriment de la reina castellana.

En el temps del senyoriu de Donya Leonor, el seu marit el rei Alfons IV fa competent al Batlle de Castelló, en 1329, per a concedir llicències de noli comercial en el carregador de la mar, per a així engreixar els impostos que la sobirana percebia per tals visats. És evident que l'activitat comercial en la rada del Grau, malgrat no disposar d'un port construït d'obra, era abundant amb expedicions de peix, seu, quitrà, ferro i fustes, entre altres productes. També el consell va aconseguir de la benevolència del rei, en 1334, que els 10 dies de duració de la fira es convertisquen en 15, comptats a partir de la festivitat de Sant Lluç i no d'una setmana abans, com havien prescrit el rei conqueridor i el monestir valencià de Sant Vicent, senyor de la vila.

Graduado Social Colegiado

Ronda Magdalena, 27 – Entlo.

www.redoasesoria.com

Tlf 964 25 62 15 - 964 25 29 53

12004 Castellon

REDO ASESORIA S. L.

**CINEMA
RESTAURANTE**

El rei Barbut

A. Montoliu

En Josep Pascual i Tirado va imaginar en les seues contalles i llibres, nombrosos personatges, un d'ells és el del Rei Barbut. En el segon capítol del llibre Tomba Tossals, on viurà per sempre el nostre llegendari Rei, apareix la figura d'aquest que l'imaginació de l'autor descriu com si fos un conte:

"Havia un rei, fa temps, amb crescudes barbes, fins els genolls, bigot d'arquilla, nas de picola; i celles d'emparat"

Segueix el relat contant que era carinyós, de mànegua ampla i mans foradades. El presenta com un home ja vell que vol descarregar el govern del regne en els seus fills. Aquest regne semblava una planassa amb una vegetació abandonada, ple de raboses, llops i serps. Des de son palau podia contemplar-ho tot.

El rei tenia dos fills i una filla, era vidu, sa muller va finir, ja feia temps, d'un enfit de codonyat. Un dia, va cridar als fills per a dir-los que volia descarregar en ells el pes del govern del regne, puix ja estava vell i cansat, així que va fer les parts que tenia que donar a cadascú i els va aconsellar que milloraren totes les terres i parts del regne.

Els fills pensaren en creure a son pare en allò de millorar el regne, després de pensar uns dies, i com:

"fins allí havia arribat l'anomenada d'aquell que de dos samugades arrollava allò que al davant li venia, esfondant tossals, i esplatxant muntanyes, no es parava en barres per torcer la conca d'un riu o capgirar de dalt a baix catorze capades de terra"

Aquest personatge no era altre que Tomba Tossals i la conlloga seua, així que el rei va escriure una nota convidant al protagonista a vindre al seu palau per a unes empreses en les que necessitava gent forta i treballadora. Invitava també

als companys de la colla, Arranca Pins, Cagueme i Bufa Núvols.

Un bon dia, els valents i decidits personatges es presentaren en la Cort del Rei Barbut, aquest va dir als presents:

"Salut per a tots, i Déu ens la guarde, és desig meu, tant com dels meus fills, que el terme que al davant teniu, com sapiau i pugau, tornar-lo feu en formós i exuberant. Vull que els fruits i les flors se crien a bondo; que l'arbreda, sembrada paregia solc, que siga profitós el treball; que les grans i petites feres fuixguen a altres terres; que les serps desapareguen. Vull que l'aigua cerqueu d'on n'hi haja, i que aquesta malea mai la meua vista no veja"

Tomba Tossals digué al rei que se faria tot el que ell volia i més va dir-li: "No es meua la força me la tramet Déu, Senyors, res de vanitat. El rei estava meravellat, puix podent ser presuntuós era humil, ben parlat i senzill-

Dos capítols després el llibre segueix amb el convit del rei i la adalerada infanta. El Rei Barbut volent mostrar agraïment a Tomba Tossals i a la seua colla, els va preparar un homenatge, per el seu treball i valentia, puix era esplèndid, lliberal i donat a convidar. Va dispondre de bones viandes, en ben parades taules, una gran comilona, també varen tindre música.

Després ve la conquesta de les illes Columbretes que estaven habitades per homens feroços i que per desig de la filla del Rei Barbut tenien que ser afegides al reialme d'aquella sobirana Cort.

Feren l'expedició a les illes i empergueren la conquesta. En la lluita pergueren a Cagueme i quatre homens de la colla, el retorn fou trist per als nostres coqueridors, desconhort i silenci grans, puix be guanyaren tanmateix era a costa de massa sang. Vingueren a la Cort del

ROCA CASTELLÓN CONSIGNACIONES, S.L.

Paseo Buenavista, 15
12100 Grao de Castellón

Tel. 964 73 72 72 /
964 28 44 88

Fax 964 28 52 73 /
964 28 64 96

P.O. Box 153

e-mail:

seroca@seroca.net

ASESORÍA INTEGRAL DE EMPRESAS

C/ Navarra, 89 bajos 12002 Castellón

Tel 964 24 21 22

e-mail: castellon@adade.es

ADADÉ CASTELLÓN, S.L.

Rei Barbut, que era content puix havien conquerit aquelles illes per al reialme seu.

L'últim capítol del llibre l'autor, el titula "Un dia era" com en un conte, en ell relata que un dia els fills del Rei Barbut volgueren visitar les illes Columbretes, van anar però no van tornar, un temporal de vent a llevant, amb ones gegantines va tragar-los per sempre. Al Rei Barbut, el del cor tendre, li va costar superar la pèrdua dels seus fills, i gràcies que sa filla, la infanta, ja estava maridada amb un gentil cavaller d'Aragó. El rei se va traslladar a viure al pla, deixant la muntanya. El llibre finalitza ja, aquestes son les últimes paraules:

"Ací acaba tot i vos dic que si llegides aquestes romansades i mentides n'haveu tret algún profit o distracció no haurem malgastat el temps. És l'imaginació del poble que va crear una llegenda, va donar-li nom de gran sonoritat, el va fer moure, cada generació més i més, va infondre esperit i força a aquesta terra i el feren símbol del antiquíssim regne del Rei Barbut"

"Que eixe esperit siga amb nosaltres, que el seu exemple ens anime, que mai ens abandone mentres reste un morteràs als fonaments del nostre benaurat poble i la pau de Déu amb nosaltres. Amén."

Oda a la colla del Rei Barbut

El Rei Barbut te una colla,
un símbol de Castelló,
plena de mitologia
que és fa vida en el Pregó,
festes de la Magdalena
llum i color d'esta terra,
cristians i moros, la guerra,
la guerra i la festa plena.
El Rei Barbut te una colla,
un símbol de Castelló,
naix la marxa amb el Pregó,
canta la gent nit i dia
sens tristor, viu l'alegria,
l'orgull de la tradició
i de la mitologia
és colla del Rei Barbut.
El Rei Barbut te una colla,
un símbol de Castelló,
somni breu del Castell Vell,
portant la gent de tot lloc,
joves, xiquets i majors,
obrint tot de bat a bat
robant hores a la son
fins que arriba el comiat,
la colla segueix avant.
El Rei Barbut te una colla,
un símbol de Castelló,

la sirena de la mar
Tomba Tossals enamora,
Garxolí del Senillar
també vol una princesa,
i les illes Columbretes
¿De qui son enamorades?
Allí son soles i quetes.
El Rei Barbut te una colla,
un símbol de Castelló,
de la Plana, de Fadrell
de la Vila i de Lledó.
Per la mar, per les muntanyes,
repicant a festa plena,
campanes i més campanes
albiren la Magdalena.
El Rei Barbut te una colla,
un símbol de Castelló,
de la festa i diversió
i també de la memòria,
sempre quedarà l'història
d'un poble amb tradició
i d'una colla arrelada
que per el terme i ciutat
serà per tothom lloada.
El Rei Barbut te una colla
que és símbol de Castelló...

SANTAGLORIA®
Coffee - Bakery
&
Catering

Avenida Rey Don Jaime, 12
y
Quiosco Plaza del Real

*Les desea unas felices y dulces
Fiestas de la Magdalena 2025*

Pedidos / Encargos
663 311 965

- MECÁNICA
- ELECTRICIDAD
- NEUMÁTICOS
- PRE-ITV
- DIAGNÓSIS
- CLIMATIZACIÓN

 Tus talleres de confianza en Castellón

 Polígono Industrial Estadio, Nave 12. 12004 Castellón

 Calle Padre Vela, nº4 bajo. 12004 Castellón

 964 294 708

 647 712 991

 info@tanomotor.com

  /tanomotor

Certamen de relats curts

DFUNDACION
DAVALOS • FLETCHER
“LA FUNDACION DE CASTELLON”

Spanish
GINTONIC
 GIN RIVES DESDE 1880

PINK RIVES & RIVES1880

Las GIN del genuino
 y único Spanish Gintonic.

RIVES
 ESTD 1880

www.rives.es

Somos raza, carácter, arte, pasión, expresión...
 Somos muchas cosas y nos gusta vivirlas
 de una forma única. Alrededor de una mesa,
 en un escenario, en la arena del mar,
 en una puesta de sol, o por bulerías.
 Somos de aquí. Somos Rives. Somos especiales.

#spanishgintonic

1º- Les llàgrimes d'un gegant

David Carreres Lacasa

Em diuen Josep i per cognoms duc —o duia— Pasqual i Tirado. I sí, ja sé, les cròniques i la *Wikipedia* diuen que vaig morir l'any trenta-set del segle passat. També diuen que era home llaurador enamorat de la seua terra i escriptor.

—Qui ho diria. Qualsevol dia farà cent anys.

El que no diuen —perquè ningú ho sap— és que cada any, jo o millor dit el meu esperit, baixa des d'això que la gent anomena el més enllà, al món que coneixem, al paisatge familiar i estimat de la ciutat de Castelló i faig bona aquella dita que tots coneixem de ben prop: *De la festa, la vespra*.

12:15 h, dissabte a migdia. La mascletà al Primer Molí ha estat lluïda i no he de perdre el pas fins a l'avinguda de la mareta Lledonera.

Diu el relat, i diu veritat, que de l'amor carnal i apassionat de Penyeta roja i el Tossal Gros va nàixer un home gegant. Si així fou, i així és, la matèria constitutiva d'aquesta extraordinària criatura no és de ferro ni d'argila, sinó de la pedra més compacta, amb una excepció que tot ho canvia. El cor d'aquest fill de la passió i la tendresa no és de coure, ni llautó, però tampoc de roca ferma com caldria sospitar. Aquest cor, també gran, en consonància amb la grandària d'aquest fruit llargament desitjat, és de carn i és immens.

Només així es pot explicar, i hom hauria d'estar assabentat, com són de compassives les entranyes del nostre amic Tombatossals.

Encara no li han posat el mocador magdalener —verd maragda d'esperança— quan de sobte, comença a ploure. Com un xicotet diluvi que amera la terra assedegada, el gegant plany galtes avall,

a llàgrima viva per tots nosaltres. Ningú es mou. Escruten el cel, bocabadats i consirosos, sabedors que fa un moment lluïa un sol brillant i el sol engegava els ulls fins que un núvol rebel ha estat convidat a aquesta avinentesa.

Tombatossals plora una breu estona pel temps renascut, per tantes fites perdurables i a la fi deixa de ploure. El seu enuig és el sentiment de tot un poble.

Assegut en una vorada, ací em trobe, invisible i commogut amb un nuc a la gola. Ningú s'adona de la meua presència. Ací, immòbil, com si fos només el baf d'un miratge a l'espill, amb la saviesa dels anys viscuts, recórrec mentalment els gorgs de la memòria, els passos perduts i retrobats per les senderes de la història. Com un record de melassa i xarop se m'han fet presents les petjades intactes pels bancals i turons, les hores més plenes, la lleialtat a un Rei barbut. L'agredolç relat —mel i llimona— de tots els camins que vàrem tramuntar ensems, les nits esbojarrades al cau de la cova de les Meravelles, els esculls i niells vorejant les illes Columbretes enmig de la nostra mar Mediterrània.

Tombatossals i la seua quadrilla voldrien no girar full, no tancar de colp el llibre de la llegenda i poder transmetre als nostres fills i nets, amics i companys, aquesta cançó d'amor i fidelitat a una terra agraïda, a un rei generós, i per damunt de tot, als seus amics: Bufanúvols, Arrancapins, Tragapinyols i Cagueme.

—Es fa ja tard. Hauré de tornar al món dels que hem creuat a l'altra riba.

Allà no ens avorrim. Hem de vetllar pels que ara gaudiu de la melangia, però sou plens de serena gaubança i de futur venturós.

*Damm i Fuente Líviana
amb la
Colla del Rei Barbut*

Estrella Damm

CERVEZA MEDITERRÁNEA

AGUA MINERAL NATURAL

i desitgem unes bones festes

2º- Verí, verí, verí

Alejandro Montoliu Mateu

Tombat cap amunt, els peus eixien per proa i els braços per tots dos costats de la barcassa. Bufanuvols i Cagueme observaven com començava a allunyar-se entre la xerinola i algaravia d'un munt de gent que, gràcies al TRAM, s'havia congregat al Grau per a acomiadar-li.

Quan Tombatossals va veure com es bellugava el vaixell de costat a costat de seguida es va adonar que era massa xicotet per a la seua enorme grandària. "Si haguera pogut provar-ho", es va dir.

Com havia acabat en semblant garbull?

En demanar-li el Rei Barbut que portara la bandera viatgera de la seua Colla a l'altre costat de la mar, passant Marmaris, el més lluny que poguera. Sabent a més que els vaixells de la cort, "Pimare" i "Ayla Sultan", eren xicotets, diminuts comparats amb el gegant, tothom pensava que no acceptaria l'encàrrec. Res més lluny de la realitat.

Al costat de la seua Conlloga, va treballar sense descans per a adaptar un dels vaixells a la seua grandària i finalment Tombatossals encaixava en ell com un guant a la seua mà, això sí, tot just podia moure's.

El dia de l'eixida des del Grau de Castelló, el nostre "xicotet" gegant es va llançar a la mar amb la ridícula embarcació quasi afonant-se ja des de l'eixida pel seu pes. Prompte el vaixell va començar a omplir-se d'aigua. Les mans de Tombatossals no paraven tractant de traure-la, però no hi havia remei. Esgotat, ja es veia al seu cap escoltant els lladrucs de Cronos mentre saludava als fills del Rei Barbut, també ofegats. Finalment, encara que no sense patiment ja que nadant semblava més un gos que un dofí, va traure forces de flaqueza per a arribar a la platja.

Xopat i regalimant, amb aigua fins als

calçons, Tombatossals es va parar i amb gran solemnitat va dir: "A punt he estat d'ofegar-me, però per sort he plorat i el que plora es desfoga".

Sense immutar-se gens ni mica, un lleu somriure va aparèixer en el seu arrugat rostre pensant que havia tingut una enginyosa ocurrència, amb un port digne es va allunyar a grans gambades i aviat va desaparèixer de la vista de tots, deixant grans tolls a la platja de Torre Sant Vicent on els més petits es van posar a xipollejar com si foren piscines naturals.

Quan el Rei Barbut es va assabentar de l'incident, va baixar a la Plana, va buscar un acollidor maset en la partida Estepar, a la paret del qual destacava el cap d'un enorme animal portat des de Kamtxatka, i va organitzar una festa per a celebrar que el nostre amic estava sa i fora de perill.

"Hem d'agraciar ...". Va cridar el Rei començant el discurs. No va dir res més, bocabadat i sorprés en veure aparèixer al nostre gegant arrossegant un nou vaixell, molt més gran que l'anterior, amb un sistema de propulsió adaptat perquè Tragapiñols i Bufanuvols pogueren desplegar totes les seues virtuts, la "Bandera viatgera" al capdamunt, el celler replet de tramussos, cacaús i moscatell, la qual cosa els permetria arribar als confins més allunyats sense haver de detindre's i com aquest any, havia mort gent per mossegades de serp, entre elles la seua gran amiga Pilar, dona del Baró de Montolíu i filla de Mateu "el barranquer", en el seu honor i en el d'altres amics i amigues que trobava a faltar, va pensar posar-li de nom "Verí" i com a tres és millor que un, perquè un cordill de tres fils no es trenca fàcilment, li va posar finalment "VERÍ, VERÍ, VERÍ".

Pilar Mateu Renau i Eloy Badenes Gomez "in Memoriam"

Logistics Solutions

VALENCIA · ALICANTE · BARCELONA
 MADRID · BILBAO · ZARAGOZA
 ALGECIRAS · GRAN CANARIA · CASTELLÓN
 PALMA DE MALLORCA · RIBARROJA · VIGO · SEVILLA
 RIGA · MIAMI · CIUDAD DE MÉXICO
 GUADALAJARA (MX) · NUEVA DELHI
 KUALA LUMPUR · BANGLADESH · BANGKOK
 NINGBO · SHENZHEN · QINGDAO
 HONG KONG · SHANGHAI · XIAMEN
 DALIAN · XINGANG · TIANJIN

**GRUPO
 RAMINATRANS
 INTERNATIONAL
 FORWARDERS**

RAMINATRANS CASTELLÓN, S.L.

Gran Vía Tárrega Montebanco, 243
 Pol. Ind. Los Cipreses
 12006 Castellón - (Spain)
 Tel. 34 96 424 15 82
 Fax 34 96 425 74 14

castellon@raminatrans.com
www.raminatrans.com

3º- Mai de la vida, un somni va ser més real

Joan Josep Trilles i Font

Alerta, reunió a la Cova de les Meravelles. El bo de Cagueme ha convocat a tots. Un missatge ha arribat de les terres del sud i cal assabentar a tota la Colla.

Tots han arribat amb celeritat, els ha sabut molt bé motivar la seua expectativa, fa temps que no estan actius i cal moure's.

Tombatossals agafa el lligat que ha rebut del seu parent de Xixona, Esclafamuntanyes i li diu a Cagueme que el llisca, ja que no és massa donat a les lletres. Sense més ni més llig:

"Estimat Tombatossals, he convocat als meus germans de Penàguila, Passaponts, Arrancapins i Plegallanes, després de les notícies rebudes del Gegant del Romani de tornada de València.

Diu que una riuada ha assolat totes les terres d'aquella preciosa terra, que el riu Túria ha aguantat amb consciència, però que el Magre ha tingut gran avinguda d'aigua i ha fet mal, però que un barranc amb el malnom de "El Pollo" -s'enriuen Tragapinyols, Bufanúvols i Arrancapins- ha desbordat i ha arruïnat totes les terres de la comarca.

Nosaltres hem fet crida als amics de les terres del sud i vos demanem que feu el mateix. Cal fer un avalot solidari per ajudar a aquesta gent que ho està passant molt malament i sobretot ajudar amb el barranc. Vos esperem a l'olleria de Manises, poble aquest que ha patit poc la riuada".

Llavors van haver de planejar la marxa, cridar a tots els amics, fins i tot al panxut del rei Barbut, tot sabent que res faria, pot ajudar amb homes i materials. També va avisar a Joan de l'Onso que sabien que estava a les Columbretes de camí a Mallorca.

Molt i gran fou l'ajuda que va aconse-

guir la conlloga, però el bo de Cagueme, insistia que encara estaven en temps de pluges i el que calia fer, primer que res, era escombrar el barranc maldit.

A Manises imperà el seny del voluntariós i menut Cagueme: Esclafamuntanyes i Tombatossals van remoure la terra per consolidar les rieres; els dos Arrancapins i

Joan de l'Onso van alfarrassar tota la vegetació i arramassaren les voreres; Passaponts, Bufanúvols i gent de la colla del rei Barbut, feren ponts i camins per tornar la normalitat; i Plegallanes i Tragapinyols van retirar totes les canyes i arbres de l'Albufera i de les platges guiats per Pep de l'Horta i la seua colla de l'Albufera.

Foren dies durs, el rei Barbut, aconsella per Cagueme va contactar amb altres castells i convoca als capítols de la contornada per encoratjar-los alhora que els demanava més cura amb les terres que ara eren inundades.

Per altra banda, Merilde s'ajuntà amb altres de les alcassabes de la contornada per fer el possible per donar a menjar als vilatans i curar als ferits del desastre.

I fou Pep de l'Horta, en veure la gran i gegantera ajuda rebuda, amb desconsol aparent allò de *"de l'aigua d'octubre i del vent de maig, en neix el blat"* mostrant així la bonança de la gent d'aquesta terra, que tot i la desolació dels camps, sabrà alçar els punys i les lligones per recuperar allò que els dona la vida.

Ring, ring... sona el despertador, són les huit del matí i marca el 30 d'octubre.

- Lledó, desperta filla -dia la mare- has fet el resum del Tombatossals d'ahir.

- Sí mare, però no en paper.

Mai de la vida, un somni va ser més real.

Ana Rey Ochoa

Tenerías, 20 · 12003 Castellón
Tel. 964 225 030 · Fax 964 261 053
gestoriaprogeas@gmail.com

GESTORIA PROGEAS

- Herencias
- Escrituras
- Trafico
- Declaración Renta

MONTAJES ELECTRICOS INDUSTRIALES S.L.

Chamberga y Jose Maria, 6 bajo
12100 Grao de Castellon
E-mail: mesal@mesal.es

Teléf. 964 28 32 26
Móvil 661 714 310
Web: www.mesal.es

Confecciones Pitarch

desde 1958

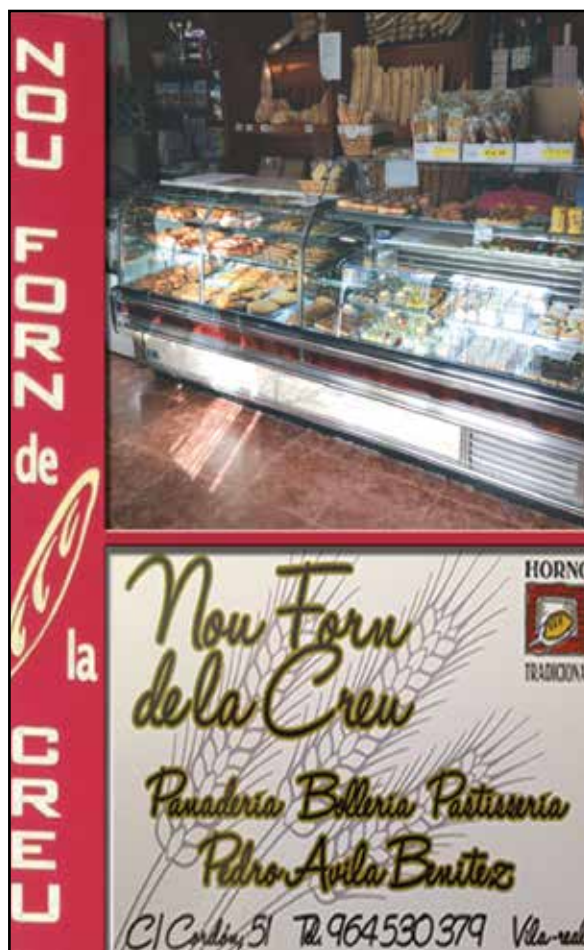

Indumentaria tradicional y complementos.

Blusas negras especiales réplicas de las antiguas.

Alejoandrina Pitarch

C/ Mayor, 92 - 12001 Castellón
Tel. 964 22 59 43
E.mail: confeccionespitarch@gmail.com
www.confeccionespitarch.es

Les nostres imatges

**II CAMPEONATO DE FUTBOLÍN
ELOY BADENES - COLLA DEL REI BARBUT
2024**

**SÁBADO, 11 DE MAYO
12 HORAS**

Plaza de las aulas, 1
Castellón, 12001

1.- CATEGORÍA

- 1º clasificados : 400€ + medallas
- 2º clasificados : 200€ + medallas
- 3º clasificados : 100€ + medallas

2.- CATEGORÍA

- 1º clasificados : 100 € + medallas
- 2º clasificados : queso + medallas
- 3º clasificados : botella de vino + medallas

3.- CATEGORÍA

- 1º clasificados : Paleta + medallas
- 2º clasificados : queso + medallas
- 3º clasificados : botella de vino + medallas

INSCRIPCIÓN 10€/PERSONA

Cajón cerrado

María : 633240171
Luis : 620384392

INSCRIPCIÓN EN: FUTBOLINES CASTELLÓN

COLLA DEL REI BARBUT

VIII CERTAMEN DE RELATS CURTS
COLLA DEL REI BARBUT "RAFAEL LLORET"
PREMI FUNDACIÓ DÁVALOS-FLETCHER

Data limit 31 gener 2025
collareibarbut@gmail.com

COLLA DEL REI BARBUT

Tus aliados en el transporte internacional

Más de un siglo de experiencia
y una localización estratégica en
el mediterráneo.

510 m lineales de atraque
16 m de calado

portsurcastellon.com | gimenologport.com

Portsur Castellón

EL PORTON

T A S C A G A S T R O N Ó M I C A

La Morería
"El gusto por el buen gusto"

IBEROCLAYS

MATERIAS PRIMAS PARA LA INDUSTRIA CERÁMICA

C/ MAYOR 21 3ºD, CASTELLÓN Teléfono 964 26 08 58

www.incoplus.es

Consultoría, Proyectos
y Dirección Técnica de:

- Actividades
- Instalaciones
- Construcción
- Urbanismo
- Medio Ambiente

Programació

SUMINISTROS DE HOSTELERIA
E HIGIENE INDUSTRIAL

Comercial
ABADIA
. desde 1992 .

964254297
www.comercialabadia.com

JALDÚN
CENTRO CAPILAR
Acné y Piel
Olympia

TU SALUD Y BELLEZA CAPILAR EMPIEZA AQUÍ

DIAGNÓSTICO PERSONALIZADO

Carrer de Sant Félix, 10, 12004 Castelló de la Plana, Castelló ☎ 964225884

PINTURAS TÉRMICAS CON ALTA TECNOLOGÍA EN AISLAMENTOS

DISTRIBUIDOR OFICIAL:

Tel: 964 20 85 99
administracion@pedrodeza.com

PINTURA AUTOMOCIÓN

www.suberlev.com

PROGRAMACIÓ

MAGDALENA 2024

COLLA DEL REI BARBUT

DIVENDRES 21 MARÇ

21:00 h.

En els salons del Hotel Jaime I, recepció de Ateneo Castellón, Voladoret d'Or 2025; Regina de les festes, autoritats, socis i convidats

21:30 h.

Sopar i entrega del Voladoret d'Or 2025 a Ateneo Castellón. A continuació "Ball i festa" als salons del Hotel Jaime I de Castelló

DISSABTE 22 MARÇ

12:30 h.

"La baixà del Rei Barbut"

Amb la presència de la Reina Infantil de la festes xiqueta Carla Ibañez Fabra
A continuació, obertura del cau de la COLLA DEL REI BARBUT y MAÑANEO DEL REI BARBUT: Obertura de la carpa de la Plaça de les Aules amb la actuació de la orquestra LA KINKY BAND

13:30 h.

Dinar al cau de la Colla per a tots els participants en el Pregó, servit per Mesón los Alfares

16:00 h.

Participació dels socis de la COLLA DEL REI BARBUT en el Pregó 2025

**CHRISTIAN
FABREGAT
ABOGADOS**

Segarra Ribes, 2-B, entlo.
12005 CASTELLÓN
Tel. 964 235 724
Fax 964 237 340
christianfabregat@fabregatabogados.com

César Cataldo, 22
12580 BENICARLÓ
Tel. 964 475 912
Fax 964 460 645
fabregat@fabregatabogados.com

www.fabregatabogados.com

**CALLE AMADEO I N38
12001 CASTELLÓN**

964020234
@SKYNAILS_JHOANA

**10%
DESCUENTO**

Link Broker
correduría de seguros

WWW.LINKBROKERCORREDURIA.COM

C/ CAMINO SAN JOSÉ 7-A, 12005, CASTELLÓN DE LA PLANA, CASTELLÓN
964 723 050 · EMAIL: LINKBROKER@LINKBROK.COM

Universal Fruit
THE FASCINATION OF FRUIT

18:00 h.

TARDEO DEL REI BARBUT, a la Plaça de les Aules amb la actuación de LOS INDIOS

21:30 h.

Sopar de picoteo al cau de la colla, servit per mesón Los Alfares.

23:30 h.

REVETLLA DEL REI BARBUT, en la Plaça de les Aules actuación de la Orquestra LA KINKY BAND

DIUMENGE 23 MARÇ

8:30 h.

Desdejuní en la Tasca de la colla amb figues i barretxa

9:00 h.

Eixida amb la Romeria de les canyes fins l'ermitori de la Magdalena

10:30 h.

Recepció en el Mas del Moro Llopis amb degustació de torrà de carn pel magnífic chef Traver i pintxes

15:00 h.

Paelles a la Plaça de les Aules per tres equips del millors chefs especialistas de la Colla

Posteriorment, tardeo en el local

18:00 h.

TARDEO DEL REI BARBUT, a la Plaça de les Aules amb la actuació de THE LORIAN

23:30 h.

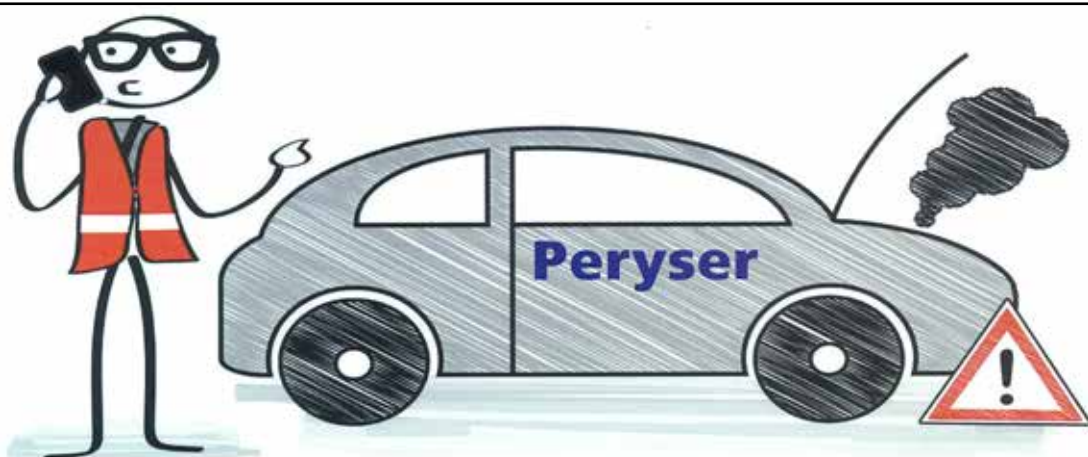
REVETLLA DEL REI BARBUT, en la Plaça de les Aules actuació de LOS RESILIENTES
DJ

**EL
COLMADO**
VINOS, CONSERVAS Y MÁS

**COCINA DE CUCHARA
MARIDADA CON LOS MEJORES VINOS**

**C/MORERÍA 10
12001 CASTELLÓN
TELF: 864810097**

PACO ROCA
sastrería

C/ COLON 18 – 12001 CASTELLÓN - TEL. 964105610

*La Cuina
de Fernando*®
RESTAURANT

DILLUNS 24 MARÇ

9:45 h.

Concentració dels participants en el Pregó infantil al carrer Sant Roc de Castelló, cantó Càritas

10:00 h.

Participació de la COLLA DEL REI BARBUT en el PREGÓ INFANTIL 2025

13'00 h.

VERMUT DEL BARBUT en el local, amb la actuació de Juanjo Carratalá

15:00 h.

A les Aules dinar per a socis i convidats servit per Mesón Los Alfares

17'00

Festival infantil a la plaça DE les aules

18:30 h.

TARDEO DEL REI BARBUT, en la Plaça de les Aules amb la actuació de VETERANOS TRIBUTA LOQUILLO

21:30 h.

Sopar al cau de la colla, servit per Mesón Los Alfares

23:30 h.

REVETLLA DEL REI BARBUT, en la Plaça de les Aules amb la actuació de VUDÚ DJ

DIMARTS 25 MARÇ

9:00 h.

Convocatoria a tots els socis en el 'Parc del Jocs tradicionals' del Segón Molí, per ajudar en el concurs de paelles. Esmorzar per als treballadors

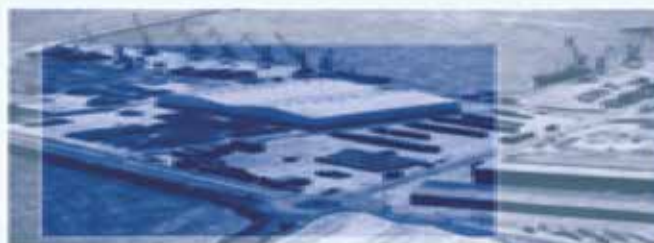

García

PANADERÍA PASTELERÍA

HORNO
C/. Arquitecto Ros, 32 - Tlf. 964 21 46 83 - 607 33 25 01
DESPACHOS
C/. Benarabe, 2 - Tlf. 964 22 42 81
Avda. Dtor. Clara, 36 - Tlf. 964 21 46 07
C/. Ribelles Comins, 5 - Tlf. 964 06 05 05
CASTELLÓN
panaderia@fornngarcia.es

BCL
Bulk Cargo Logistics, S.A.

Puerto de Castellón - Muelle de la Cerámica
Telf. 964 73 71 13 - Fax. 964 73 71 14
12100 Grao - Castellón

REPRESENTACIONES Y DISTRIBUCIONES S.L.

12:00 h.

XXXIV CONCURS DE PAELLES INTERCOLLES, organitzat per la COLLA DEL REI BARBUT

Patrocine: Quadis Marza

Col·laboren : Patronat Municipal de Festes, Arroz Dacsa y Federacio de Colles de Castello

14:15 h.

Visita de la Regina de les Festes i la seua Cort d'Honor al XXXIV CONCURS DE PAELLES INTERCOLLES

14:30 h.

Dinar de la paella monumental del REI BARBUT per a tots els socis, acompanyants, amics, col·laboradors i patrocinadors

15:00 h.

Lliurament dels premis del XXXIV CONCURS DE PAELLES INTERCOLLES de la COLLA DEL REI BARBUT

18:00 h.

TARDEO DEL REI BARBUT, en la Plaça de les Aules amb l'actuació musical de N'ROCKATS

21:30 h.

Sopar al cau de la Colla, servit per Mesón Los Alfares

23:30 h.

REVETLLA DEL REI BARBUT, en la Plaça de les Aules actuació de PATXI OJANA DJ

DIMECRES 26 MARÇ

9:30 h.

En el cau de la Colla, 'Esmorzar al Rei Barbut' per Toni Paco Cros, Vicent García i el seu equip: Ous fregits, sardina de bota, tomata i pebrera

MUSEU DEL **BOU**

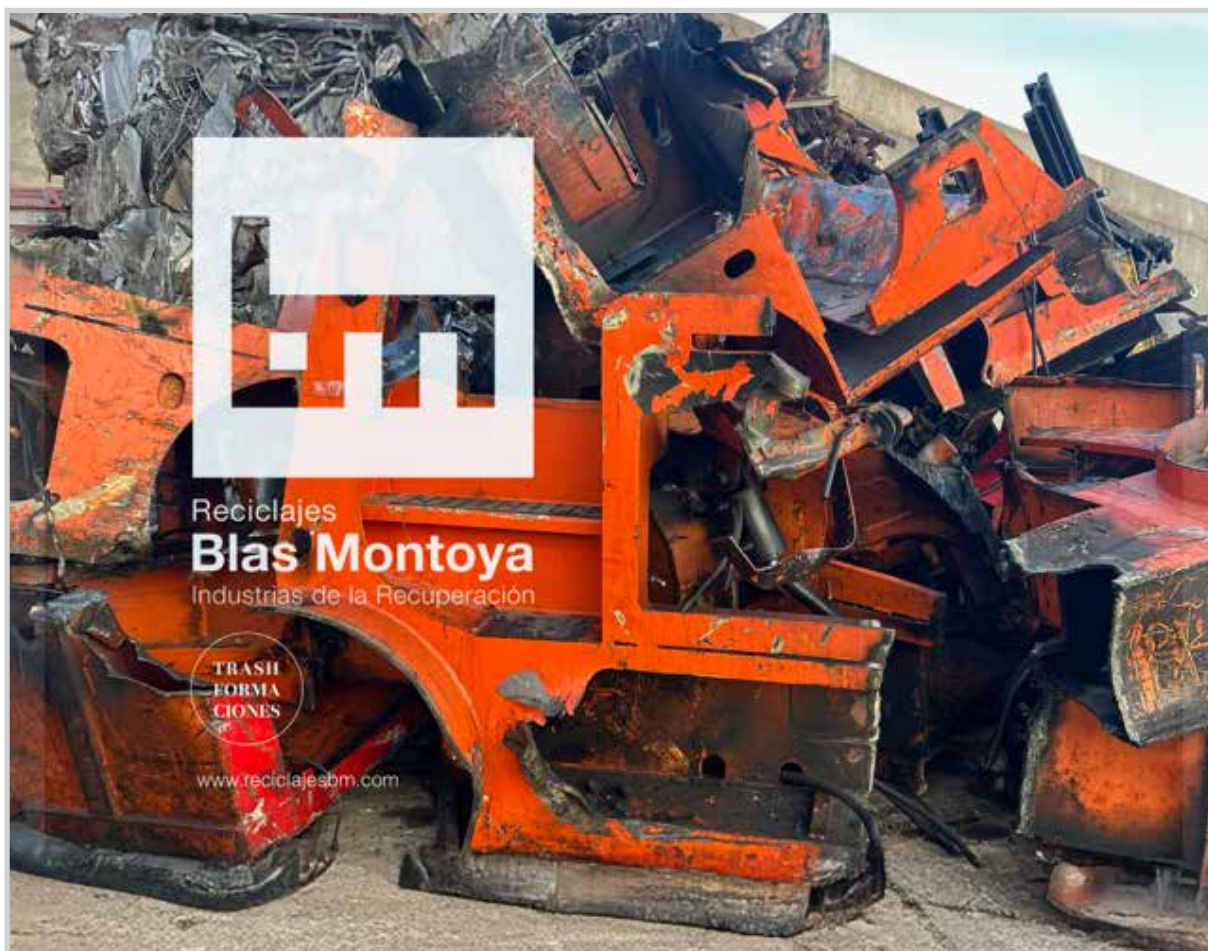
Fundación Satine

TRANSPORTES Y MUDANZAS
GUARDAMUEBLES

PACO VALLS

www.mudanzaspacovalls.com

13:00 h.

VERMUT DEL BARBUT en el local, amb actuació de Juanjo Carratalá

15:00 h.

A les Aules, dinar per a socis i convidats, servit per Mesón Los Alfares.

18:00 h.

TARDEO DEL REI BARBUT, en la Plaça de les Aules amb l'actuació musical de GRUPO VIRAL

21:30 h.

Sopar al cau de la colla, servit per Mesón los Alfares

23:30 h.

REVETLLA DEL REI BARBUT, en la Plaça de les Aules amb la actuació de KASPAROV
DJ

DIJOUS 27 MARÇ

9:30 h.

En el cau de la Colla, 'Esmorzar al Rei Barbut': Suquet de polp

13:00 h.

VERMUT DEL BARBUT en el local

13:30 h.

DEMOSTRACIO GASTRONOMICA a carrec de la associació Gastronómica de Peñíscola, a la plaça de les Aules.

15:00 h.

A les Aules, dinar per a socis i convidats, servit per Mesón los Alfares.

18:00 h.

TARDEO DEL REI BARBUT, en la Plaça de les Aules amb l'actuació musical de SIN BIKINI

21:30 h.

Sopar al cau de la colla, servit per Mesón los Alfares

23:30 h.

REVETLLA DEL REI BARBUT, en la Plaça de les Aules amb la actuació de DUSTING
ROCKOLAS
DJ

DIVENDRES 28 MARÇ

9:30 h.

En el cau de la Colla, 'Esmorzar al Rei Barbut': Costella amb cigrons i xoriço

13:00 h.

VERMUT DEL BARBUT en el local, amb actuació de Juanjo Carratalá

15:00 h.

A les Aules, dinar per a socis i convidats, servit per Mesón Los Alfares.

18:00 h.

TARDEO DEL REI BARBUT, en la Plaça de les Aules amb l'actuació musical
de LOS SIMPLES

21:30 h.

Sopar al cau de la colla, servit per Mesón Los Alfares

23:30 h.

REVETLLA DEL REI BARBUT, en la Plaça de les Aules amb la actuació de JARANA
DJ

DISSABTE 29 MARÇ

9:30 h.

En el cau de la Colla, 'Esmorzar al Rei Barbut': Sorpresa 'TOLLINA Serena de la mar'

+ Tradicional

CAFETERÍA · PANADERÍA · PASTELERÍA

C/ Santo Tomás, 10 Benicassim Avd. Casalduch, 54 Castellón
tlf: 622 209 221 tlf: 644 137 285

VIAJES TIRADO

Nuestra experiencia de más de sesenta años es nuestra garantía. Consúltenos cualquier destino y le ayudaremos a conseguir sus vacaciones soñadas con el mejor presupuesto

vtirado@viajestirado.com // www.viajestirado.com

Ray D. Jaime, 1 • 12001 Castellón • 961 340 706 CV 465-03

MONFORT
CHAPA Y PINTURA

TRABAJAMOS CON TODAS LAS ASEGURADORAS

 POL. IND. ESTADIO CASTALIA.
NAVE 52
12004 Castellón

 669807900
 monfortcup@gmail.com

14:30 h.

A les Aules, dinar per a socis i convidats, servit per Mesón Los Alfares.

15:30 h.

Repartiment de rams i eixida per assistir a la OFRENA DE FLORS a la MARE DE DEU DEL LLEDÓ

18:00 h.

TARDEO DEL REI BARBUT, en la Plaça de les Aules amb l'actuació musical de RESILIENTES

23:30 h.

REVETLLA DEL REI BARBUT, en la Plaça de les Aules amb la actuació de la ORQUESTRA LA VIVA

DIUMENGE 30 MARÇ

14:00 h.

Paelles a la Plaça de les Aules per tres equips del millors chefs especialistas de la Colla

Posteriorment, tardeo en el local

20:00 h.

Despedida a la tasca del REI BARBUT ... ¡ fins l'any que ve !

21:30 h.

¡¡ MAGDALENA VÍTOL !!

Els actes de la programació podrán veure's alterats per la Junta Directiva, segons la situació del moment.

BON PIT, BON CÀNEM !

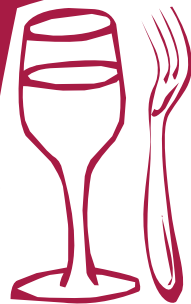
LIMPIEZAS INNOVA

671 032 168 - 964 912 133
info@limpiezasinnova.com
www.limpiezasinnova.com

Corralet

tapes i vins

INSTAGRAM : VICDELPINO
EMAIL : VICDELPINOPHOTOGRAPHY@GMAIL.COM

VIC DEL PINO
PHOTOGRAPHY

FOTOGRAFIA ECUESTRE Y
DEPORTIVA

EDITORIALES DE MODA Y
FOTOGRAFIA CREATIVA

CONTENIDO VISUAL PARA EMPRESAS

Grúas Tomás S.L.

2025

MAGDALENA

Festa plena!

SÀBADO 22

12:30H LA KINKI BAND
19:00H LOS INDIOS
23:00H LA KINKI BAND

MIÉRCOLES 26

18:00H GRUPO VIRAL
23:00H KASPAROV

DOMINGO 23

18:00H THE LORIAN
23:00H RESILIENTES

JUEVES 27

18:00H SIN BIKINI
23:00H DUSTING
01:00H ROCKOLAS

LUNES 24

18:00H TRIBUTO LOQUILLO
23:00H VUDÚ

VIERNES 28

18:00H LOS SIMPLES
23:00H JARANA

MARTES 25

18:00H N'ROCKATS
23:00H PATXI OJANA

SÀBADO 29

18:00H RESILIENTES
23:00H ORQUESTA LA VIVA

PLAÇA DE LES AULES

ORGANITZA:

PROTECTOR:

AGENCIAT: CIVILIANES

PATROCINA:

COLLA DEL REI BARBUT

LB MASCERCA ESPAÑA S.L.
Maquinaria e ingeniería para la industria cerámica

**Calle Fuentes de Ayodar 2 (junto OBRAMART) –
nave 23
12005 CASTELLON
Tlf: 964 170 242**

¡¡DESEAMOS A LA CIUDAD DE CASTELLON FELICES FIESTAS!!

*Donde
las medianas*

TASCA - BAR

Calle Moreria, 2 - Castellón

Tlf. 615 078 939

IMPRENTA ROSELL

POL. PI GROS II, NAU 37 - 12005 CASTELLÓ | T. 667 741 311 - 610 903 349
imprenta@imprentarosell.com | www.imprentarosell.com

Restaurante **Lo de Pepe**

Especialidad en tapas y cocina de mercado
iY disfruta de nuestra terraza!

info@lodepepecastellon.com
www.lodepepecastellon.com

C/ Escultor Viciano, 13 — Castellón — Tel.: 964 72 37 87

COLLA DEL REI BARBUT

**Nos
ocupamos
de todo**

964 91 41 71

info@centroapta.com

Siniestros

Reformas

Construcciones

José Pascual Vilar
Calefacción - Fontanería
Servicio 24 h.

601 015 680
planabaixa07@gmail.com
L'escorredor, 52
12530 Burriana (CS)

**Calefacción
y calderas**

**Calentadores
y termos**

**Todo tipo de
instalaciones**

**Servicio
24 Horas**

Comunidades

Piscinas

MADRID - FERRANDO - TRAVER
ABOGADOS

Enmedio, 91 - 1º
12001 Castellón
Tel. 964 24 16 17
Fax 964 25 66 56
www.mfabogados.com
mfabogados@mfabogados.com

CLÍNICAS
Brevia Dental

Us desitja
Bones Festes

C/ Cerdán de Tallada, 77
Castelló
964 20 32 78

Avd. Dr. Clara, 36
Castelló
964 21 31 94

C/ Enmedio, 5
Benlloch
964 33 92 24

Fins l'any que ve

Bon pit, bon cànem!

LA COLLA DEL REI BARBUT

(Marxa festera)

Hem baixat de la muntanya
guardó de la nostra llar,
per festejar la diada
que pregona el Campanar...

Hul, per totes les contrades
de la nostra llar pairal,
ressona el crit de la festa
d'un Castello lliberal...

L'aigua, de la Rabassota;
l'aborço, de la Salut;
el margalló, de la Mola;
el millor Rei, el Barbut...

Hem baixat de la muntanya
on s'enlaira el Castell Vell,
per combolar la diada
de Castelló de Fadrell...

Vítol, vítol, vítol...

M. P. S.

